

130

Oktober 2020

DISKULOGEN

Förbundets riksstämma • Ha bara en databas i Disgen •
Släktforskningsdeckare • Personer saknas i html-export
• Öden ur en släkthistoria • Förbättra suddiga porträtt
• Historiens plats • Finesser i Disgen 2019 • Genney 3
• Järnvägsarbetare i släkten • Fattig på pengar – rik på
namn • Digitala dagstidningar • Persondatabaser

Innehåll

Ledaren 3

Kort & Gott 4

Ha bara en databas i Disgen 5

Öden ur en släkthistoria 6

Personer saknas i html-export 11

Historiens plats nu 12

Järnvägsarbetare i slakten 15

Persondatabaser 16

Släktforskningsdeckare 19

DNA-krönika 21

Några finesser i Disgen 2019 22

Fattig på pengar – rik på namn 26

Har du provat Discount? 28

Digitala dagstidningar 29

Insändare 30

Genney 3 33

Förbättra suddiga porträtt 35

Nya böcker 37

Förbundets riksstämma 38

Avlidna Dis-medlemmar 38

Dis medlemsbutik 39

Funktionärer 40

Regionföreningarna 42

26

BLAND ÄR det inte så roligt med datorer.

Vi har ju i samarbete med Sundin Software tagit fram en app "Släkten" för att visa släktforskningen i mobilen. Den finns för Androidanvändare sedan ett bra tag. Men den finns ännu inte för iPhone. Apple tycker sig nämligen se att vi har någon typ av köpmöjlighet i själva appen, och sådant ska ske enligt vissa regler så att Apple kan få provision på köp. Det är ju inte så mycket att säga om – men vi har ju ingen köpmöjlighet i appen! Här skulle vi vilja att Apple förklarar hur de tänker. Men det är snudd på omöjligt att få prata med en levande människa om saken. Så det är därför det stannat: vi försöker få tag på någon att resonera med.

Nåja, precis när jag skriver detta har vi faktiskt fått ett vettigt svar från Apple. Vi kommer att behöva ändra appen lite, och skicka in på nytt för kontroll. Hoppas att det hjälper!

På årets stämma i Släktforskarförbundet, som hölls på distans med Zoom på grund av covid-19, hände inte så mycket uppseendeväckande, men det blev en del frågor om det virusangrepp som förbundskansliets datorer drabbades av under våren. Det var fråga om ett särskilt elakt sådant som krypterat alla filerna på förbundskansliets server och sedan begärde en lösensumma. Här valde man att istället bygga om datorsystemet från grunden, så att detta inte ska hända på nytt. Naturligtvis till en avsevärd kostnad och avsevärt spill av tid. När sådant händer, önskar man sig nog lertavlor och kilskrift istället.

(Inte för att tjata men du har väl en aktuell säkerhetskopia på din släktforskning som du förvarar på någon säker plats?)

Inom släktforskningen har distansmöten och webinarier tagit stora steg framåt under våren och sommaren eftersom det inte går att ha medlemsträffar som vanligt. Det var faktiskt en välbehövlig knuff framåt. Givetvis får vi hoppas att situationen normaliseras men distansmöten är här för att stanna, eller i alla fall distansnärvaro på ett vanligt fysiskt möte. Exempelvis kommer Dis att ha årsmöte i mars 2021 och vi siktar på att genomföra detta som ett vanligt möte men med närvaro via internet för den som önskar.

Daniel Berglund
Ordförande

Diskulogen med Släktforskarnytt

är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

KONTAKT & AVGIFT
Föreningen Dis
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
dis@dis.se, www.dis.se
Medlemsavgift:
190 kr per kalenderår.
Familjemedlem:
95 kr per kalenderår.

KANSLI & FORSKARSTUGA
Hovslagaregatan 3
Gamla Linköping
Öppet måndag-torsdag kl 9–16.
Kansliet har lunchstängt
kl 12–13.
Telefontid:
Måndag-torsdag kl 9–15.
Ring gärna innan besök!

KANSLISTER
Marie Andersson
Helena Carlsson

REDAKTÖR
Anna Linder,
diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING
Kontakta redaktör
Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE
Daniel Berglund

LÖSNUMMERPRIS: 30 kr

TRYCKT UPPLAGA:
19 200 exemplar

ISSN: 1101-3826

UTGIVNING: 4 gånger per år

TRYCK: Sandvikens Tryckeri

Bli medlem via Dis webbshop, shop.dis.se, eller kontakta Dis kansli.
Adressändring anmäls via vår självservice, www.dis.se/adress, eller till Dis kansli.
Information om hur Dis hanterar dina personuppgifter hittar du på www.dis.se/personuppgifter.

Kort & Gott

ArkivDigital och Släktdata

Drygt 1,5 miljoner registerposter från Släktdata har kopplats ihop med ArkivDigitals källor och blivit sökbara i deras register.

www.arkivdigital.se

Mejla ditt framtida jag

FutureMe är en gratis tjänst där du kan skriva mejl som sedan skickas på önskat datum. Om du tror att dina barn eller barnbarn har samma mejladress om fem eller tio år skulle du kunna skicka en hälsning och några kloka ord till dem i framtiden. Du kan också mejla dig själv om ett eller fem år, kanske för att muntra upp eller för att påminna om något.

www.FutureMe.org

Digital konferens

Christina Sagersten, som driver företaget Finding Family, är huvudarrangör för det digitala alternativet till Släktforskardagarna som blev inställda i år. Finding Family Together LIVE 2020 genomförs första helgen i oktober via den digitala plattformen Zoom. Där kan man se en mässkatalog och komma vidare till föreläsningar och utställare.

www.rotter.se

Titta på Dis jubileumsföredrag eller korta instruktionsfilmer om olika utskrifter i Disgen på Dis Youtube-kanal "Föreningen DIS Video"!

Ta del av intervjuer med olika släktforskare på Dis Syds Facebook-sida, www.facebook.com/ForeningenDISSyd.

Digital släktforskningsdag

EN DIGITAL släktforskningsdag med riksföreningarna Föreningen Dis, Genealogiska Föreningen, Föreningen för Smedsläktsforskning, Sällskapet Vallonättlingar, Svenska Släktakademien och Judiska släktforskningsföreningen i Sverige genomförs den 24 oktober i år. Den kommer att genomföras via någon digital plattform som Zoom eller Google Meet. Det kommer att finnas flera olika sessioner som löper parallellt under hela dagen att välja mellan för besökare.

Dis kommer bland annat att bjuda på allmän information om Disbyt och Disgen samt hur Disbyt kan användas för DNA-släktforskning.

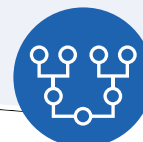
Information med aktuellt program kommer att skickas ut via e-post samt publiceras på Dis hemsida i mitten av oktober.

www.rotter.se

Hjälp med källor

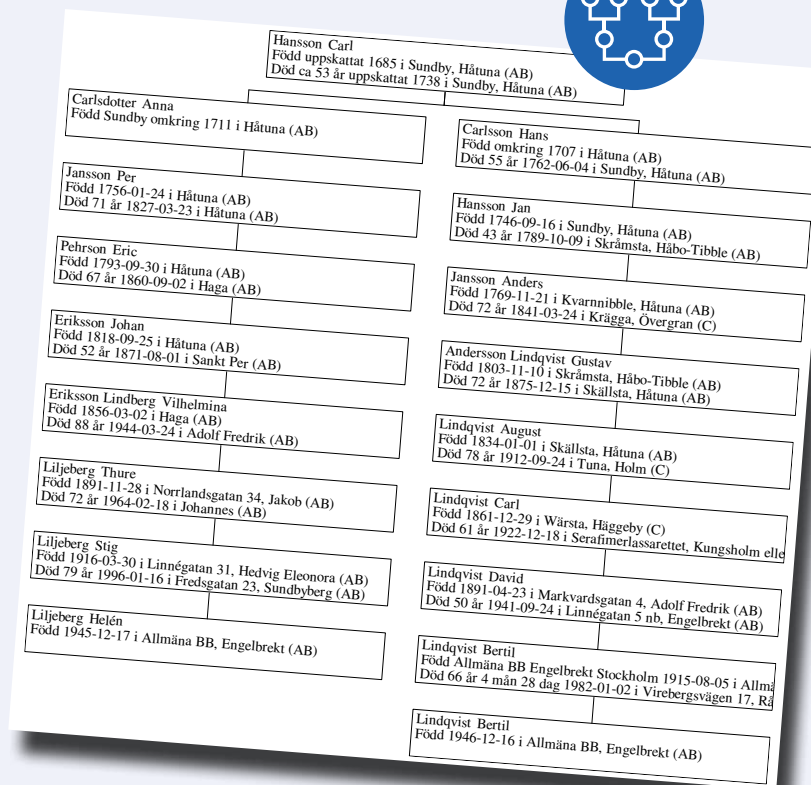
Få hjälp med källhänvisningar via Google Chrome-tillägget Cite This For Me. Du kan välja mellan olika referenssystem samt typ av källa, som webbsida, tidning, bok och många fler. Läs mer om tillägget på webbplatsen www.citethisforme.com.

Harvardgeneratoren, på <https://harvardgeneratorn.github.io>, hjälper dig också att göra korrekta källhänvisningar i Harvard-systemet.

Ha bara en databas i Disgen

Jag är niomänning med mina egna barn. Inte så konstigt kanske. Hasse Alfredsson var ju morfar till sig själv i en monolog för flera år sedan.

NÄR JAG för några år sedan upptäckte att hustruns och mina anor levte i samma socken vid samma tid började jag fundera om vi kunde vara släkt. De borde i alla fall ha känt varandra, kanske gått på samma fester och danser med mera.

Efter många timmars letande och funderande hittade jag beviset. Min ff fm m Ulrika Blom, född 1797, gifte sig med Anders Pehrsson, född 1785, i hennes andra gifte. Anders var bror till Eric Pehrsson född 1793 som är ff mf f till min hustru. Och vi har fler kopplingar utöver vårt gifte.

För ett par månader sedan testade jag mest på kul: Sök gemensamma anor i Disgen. Jag har gjort det många, många gånger men aldrig med mig själv och hustrun som sökpersoner. Det borde naturligtvis inte ge träff, enligt ovan. Det gjorde det inte heller. Men längre bak finns en ana som heter Carl Hansson, född 1658, och hans hustru Anna Joakimsdotter. Carl är min ana i rakt nedstigande led på den

manliga sidan, ff ff ff ff f, nio generationer. Hustrun har åtta generationer till Carl ff mf ff mf. Detta gör att jag är niomänning till våra egna söner. Min hustru blir niomänning -1 om jag förstått räkningen rätt.

Ok, vad vill jag nu ha sagt med det här? Jo, hade jag inte valt att ha all min forskning i en enda databas hade jag aldrig fått fram det här svaret. Många forskare har flera databaser. Exempelvis en databas med bara egna släktingar och en databas för partnerns släktingar. Några går ännu längre med separata databaser för respektive mor- och farförälder. Sen finns det många andra exempel. Det är absolut inget fel att ha det på det sättet, men då kan du aldrig hitta kopplingen jag beskrivit ovan.

Men vid uppdragsforskning då? Vem vet om du inte kan hitta en koppling till dig där också. Med separata databaser avstår du från den möjligheten. Men hur ska du kunna hålla isär släkterna då? Svaret är flaggor,

flaggor och flaggor. Till exempel en flagga för dina släktingar, en flagga för partnerns. Du och partnern måste naturligtvis också ha varandras flaggor. Sedan är det bara fantasin som sätter begränsningar för vad du vill kalla flaggorna och vad de ska beskriva. Själv har jag just nu 23 olika flaggor för olika ändamål.

Som utbildare i Disgen anser jag att du ska ha alla personer i en enda databas. Sedan använder du flaggor så att du kan skilja kategorierna åt, samt skapa söklister enligt dina önskemål. Alla forskare kommer inte att hålla med mig och protestera högljutt. Men jag hade aldrig hittat kopplingen till min fru med separata databaser. Du kan naturligtvis ha både separata databaser plus en gemensam för alla. Lite bökligt och med risk för dubbletter med mera, men det kan gå om man vill. ▣

Några öden ur en släkthistoria

För de flesta människor vi möter i släktforskningen går livet sin stilla lunk. Det börjar och slutar i samma socken och under ungefär samma villkor som generationerna före och efter dem. För andra ändras däremot livet helt.

ATT FÖDAS som bondpojke på Väddö men dö som prost i Husby-Sjuhundra innebar på 1600-talet en ofattbar klassresa. Men klättringen på samhällsstegen gick inte bara uppåt. Här ska berättas om en släkt som inte bara såg triumfer och framgång utan också tragedier. Det handlar om efterkommande till Mickel Olofsson från Väddö (se bild 3).

Mickel Olofsson var min förfader i elfte generationen. Den enda möjligheten för en bondpojke på 1500-talet att bryta klassgränserna och klättra på samhällsstegen var att bli präst.

Om Erik Gåse skriver Fast och Låstbom i Upsala stifts herdaminne 1842:

”Född av bondfolk i Wendels socken och Gåsvik. Hans far berättas haft sju söner, som alla blivit präster, men vilkas namn, utom dennes man ej med säkerhet känner. Komminister i Knutby omkring 1653. Kyrkoherde i Husby och Skederid, ehuru han av församlingen ansågs för gammal. Kontraktsprost 1680. Begärde 1695, då han var blind och 96 år gammal att få sin son Achatius till Com-Pastor. Ehuru blind förrättade han dock de sista åren sina flesta ämbetsgöromål. Kung Karl XI hörde honom en gång predika, sedan han förlorat synen och lovade honom under måltiden, att få

sin son Achatius till successor [efterträdare]. Efter honom vacance i 3dne år för en process emellan Landshövdingen Lejonmark, som för sin gård Finsta pretenderade jus patronatus [krävde rätt att utnämna präster], och nådårspredikanten Achatius Gåse, som ville succedera. Achatius miste ämbetet för missbrukade bomärken, tagne av Husby Bro, men återfick det av Kung Karl XII för vilken han predikade i Polen.”

Herdaminnet har fel på flera punkter. Något Gåsvik finns inte i Vendel men däremot i Väddö. Det är också osannolikt att Mickel Olofsson hade sju söner som blev präster. Varför han över huvud taget skickade sonen Erik till Uppsala för att läsa till präst är okänt.

Achatius Gåse

Achatius Gåse, eller Åke, blev student 1677 och prästvigd till vice pastor i Husby Skederid. Fadern hade vid ett personligt besök av Karl XI fått löfte om att sonen skulle få efterträda honom. Efter faderns död låg Achatius i en långvarig process med sekreterare Lejonmark. Han hade nämligen skaffat sig falska bomärken för en vocationsskrift (en prästs adjunktbegäran till domkapitlet) beträffande denna tjänst. Men detta bedrägeri blev snart upptäckt och han miste

ämbetet. Achatius begav sig då till sin broder Nils Gåse som var kyrkoherde i Länna. Där verkade han som informator åt broderns barn samt med rättegångshjälp för bönder. Hans oroliga sinnelag tillät honom dock inte att stanna någon längre tid på samma ställe. Han gjorde därför en sjöresa som matros, varefter han åter begav sig hem för att återuppta sina tidigare yrken. Kort efter hemkomsten för han åter ut som matros och kom till staden Thorn, där även Karl XII då befann sig. Genom generalmajor Lagercronas bemedlande fick han hålla korum inför kungen, då han även predikade och fick så åter prästämbetet. Achatius var sedan armépräst i tre år, till dess han blev kyrkoherde i Hökhuvud genom kunglig fullmakt 1705. Han var predikant vid prästmötet 1716 och dog den 12 januari 1739, 79 år gammal. Han ska ha varit en kvick och fyndig man, även om han inte var utmärkt i sitt ämbete.

Det berättas att kungen på en av sina resor bevistat gudstjänsten i Hökhuvuds kyrka och där åhört en tämligen illa övertänkt och utförd predikan av Gåse. Det gav kungen anledning förbrå predikanten då han utdelade rätt mager själaföda. Achatius gav då denna undskyllan: ”Ers Majestät må ej vänta mer, ty på ett Hökhuvud finns ej mycket kött”. Enligt kyrkoräkenska-

Bild 1. Magister Gåse. Samtida akvarell av hertig Fredrik Adolf, bror till Gustav III.

perna för Hökhuvud 1739 skänktes 12 (Riksdaler) för magister Erik Gåses lyckliga hemkomst från främmande orter.

Erik Achatius Gåse

Achatius Gåses son Erik Achatius Gåse skrevs in vid Uppsala universitet som 14-åring och blev snabbt en ledande medlem av Roslagens nation, men han utmärkte sig tidigt för fallenhet för fest och dryckenskap. Han blev senior vid nationen 1733, vilket tyder på att han var en uppskattad nationsmedlem. Den uppskattningen upphörde emellertid så småningom och vid landskapet (nationens sammanträde) i december 1745 beslöts att Gåse, med hänsyn till "förövad osedlighet vid sista landskapet", ansågs ovärdig att längre vara ledamot.

Redan 1733 lät Gåse tala om sig då han skrivit en begravningsskrift över sin farbror kyrkoherde Nils Gåse i Länna. Ärkebiskopen läste upp skriften i domkapitlet och påpekade att den innehöll vissa anstötliga formuleringar och nästan en hel vers var tagen ur en brudskrift som utkommit i Stockholm några år tidigare.

Gåse disputerade 1735 på en avhandling med titeln "De virtute nobilitante" (Om den ädla dygden) under presidium av Andreæ Grönwall. Dis-

putationen ägde rum i dåvarande huvudbyggnaden Gustavianum den 26 april. Han var nu magister eller som vi säger idag, filosofie doktor, men han hade också en doktorsgrad från Greifswald.

Magister Gåse var sedan 1741 gift med Margareta Kristina Rodde, dotter till dansmästaren vid universitetet Johan Georg Rodde och dennes hustru Margareta, dotter till universitets skattmästare Berge Rommel. Uppsala universitet hade haft en fäkt- och dansmästare sedan 1630-talet. Dennes uppgift var att lära framför allt adelsynglingar höviska seder så att de sedan skulle kunna representera Sverige på ett ståndsmässigt sätt vid utländska hov. Familjen var välkänd och det väckte därför stor uppmärksamhet i staden då hustrun i oktober 1746 stämde magister Gåse inför Consistorium Academicus Minor för misshandel. Uppsala universitet hade på den tiden domsrätt över alla som tillhörde akademistaten. Vid allvarigare brott och åtföljande hårda straff skulle domen underställas Svea hovrätts prövning. Konsistoriets ordförande var Rector Magnificus Laurentius Hydrén och bland ledamöterna

fanns professor Carl Linnéus, senare adlad von Linné, som tidigare hade bott i Margareta Rommels hus.

Av rannsakingen framgick att Gåse i berusat tillstånd hade misshandlat sin hustru med hugg och slag så att hon måste fly till sin granne Rector Magnificus, som lät sätta Gåse i slottsarresten. Akademifältskären Hultman vittnade om att Greta Stina var blåslagen, ögonen var igensvullna och hårtussar hade ryckts loss. Hon hade också flera sticksår av värja i låret och buken. En piga vittnade "att magister Gåse flera gånger sagt att han skulle se hiertebloodet på sin hustru, såsom han ock, efter thes hustrus berättelse för vitnet, skal hafva tvingat henne att stå på sina bara knän, och, då han upplåtit kläderna, göra honom någon grof oanständighet till viljes". Magister Gåse var också anklagad för att ha slagit en skjutsbonde i Rasbo, när familjen var på väg hem från sin gård i Roslagen.

Det var inte första gången magister Gåse och hans hustru var hos Rector Magnificus. Redan i juni hade Greta Stina försökt bli skild från honom, men rektor hade medlat och satt upp en förlikningsskrift som makarna skrev under. Gåse lovade att inte slå

sin hustru mer och då gick hon med på att fortsätta leva med honom. Men redan samma dag som Gåse lämnade skriften till rektor slog han henne igen.

Gåse dömdes av universitetet till 128 Daler silvermynt i böter. I brist därav till 28 dagars fängelse och att vara relegerad från universitetet i två år. Gåse överklagade till hovrätten som emellertid fastställde domen:

”Svea Hovrätt 27 januari 1747: Underrätt: Av Consistorium Minussamt Majus hållne rannsakingar och dom av Consistorium Academicum Majus. Anklagad Eric Achatii Gåse, magister. Brott:

1. Förolämpat sin svärmoder hustru Margareta Rommel.
2. Slagit sin hustru Greta Stina Rodde.
3. En söndag på allmän väg slagit bonden i Västerstad och Rasbo socken Mats Mattsson.
4. Varit drucken.

Underrättens dom: 1. Utställt till framtiden. 2,3,4. Efter åtskilliga lagens rum dömd att böta 128 dl. smt. I brist derav 28 dagars fängelse vid vatn och bröd och efter 33. kap. 2§ i Kgl Akad. Consistorium vara i två år relegerad från Akademien. Hovrättens resolution: För alla brott dömd att plikta i ett för allt med 28 dagars fängelse vid vatn och bröd och efter Con. Acad. Majoris utslag att relegeras 2 år från Akademien i Uppsala i vilken tid hans hustru ej kan förpliktas leva samman med honom.”

Magister Gåse blev 1750 förbjuden att predika och ”tillbrakte sin hela tid i svalg och dryckenskap i Uppsala och Stockholm”. Han hade förmodligen träffat Bellman redan vårterminen 1757, då skalden vistades i Uppsala. Vid Bacchifesten 1771 fick han en huvudroll. Då presenterade Bacchiordens ceremonimästare Gåse för Ulla Winblad som ”en baccalaureus, ett filosofiskt under”. Ceremonimästaren ville att Ulla skulle låna ut sitt förkläde för att skyla hans blygd, magister Gåse var nämligen ”så naken som en nål bak och frammanför” och sprang omkring i gröngräset full och ogenerad. I bokstavlig mening söp Gåse kläderna av sin skröpliga lekamen och anträffades inte sällan ute på Djurgården promenerande mellan krogarna i bara skjortan eftersom han enligt texten i ”En bacchusfest” tappat peruken, sålt byxor, hatt och skor.

”Magister Gåse” ingår i en serie av 24 bilder av Elis Chiewitz ”Galleri till Fredmans epistlar och sånger” 1826–1828. Magister Gåse var pseudonym för Carl Fredrik Dahlgren i Gröna rutan, ett sällskap bildat 1816 för Backi dyrkan. Hos Bellman ingick Magister Gåse i ”En Backusfest”.

Sista raderna i Magister Gåses tidigare nämnda begravningsvers över farbrodern Nils Gåse lyder:

*”Gud, låt ock alla oss, i andans lif
och tro,
Så leva, at wi sidts få uti himlen bo.”*

När han dog 1780 utgjordes kvarlåtenskapen huvudsakligen av en tomt i hörnet av Drottninggatan och Nedre Slottsgatan i Uppsala. Där fanns ett numera rivet trähus utmed Nedre Slottsgatan som kallades för hotell ”Oden”, men förut ”gamla gästgivaregården”. Sannolikt hade fastigheten tillfallit honom när han gifte sig med Greta Stina Rodde.

Magister Gåse hade två ansikten, ett som hustruplågare inom familjen, ett annat som glad supbroder i kretsen kring Bellman. Han levde inte så han hade anledning att tro att han skulle få bo i himlen och inte heller levde han upp till de ädla dygder han skrev om i sin avhandling.

Erik Rodde

Magisterns son Erik Rodde blev lik som sin morfar dansmästare vid universitetet. Han tog sin mors flicknamn, kanske för att namnet Gåse hade dålig klang.

Av något outredd anledning var han inte dansmästare de sista åren av sitt liv. När han dog 26 januari 1799 i Norrsunda församling uppges han i dödboken vara fiskearrendator i Rosersberg, men vid bouppteckningen i Uppsala har han kvar titeln dansmästare.

Anna Lovisa Rodde

Dottern Anna Lovisa Rodde var sex år när Erik dog. Hennes mor, Maria

Bild 2. Provinsialläkaren och riddaren Johan Erik Sabellis grav i Korsholm.

Kristina Ernström, flyttade sannolikt nästan genast till Uppsala även om jag inte kunnat hitta henne där. En nio år äldre syster till Anna Lovisa dog emellertid i Uppsala domkyrkoförsamling den 8 januari 1800. Anna Lovisas tillvaro i Uppsala har inte kartlagts men hon återfinns som fosterflicka i Lagga 1809–1812.

Vad Anna Lovisa gjorde i Uppsala är okänt men hon råkade i olycka och födde oäkta sonen August Wilhelm den 10 januari 1815. Som faddrar står sjukhusvaktmästare Löfstedt, hans hustru och en dräng och en piga. Faderns namn står inte i dopboken och vi kommer att få veta det först långt senare.

Anna Lovisa Rodde flyttade till Klara i oktober 1819. Sonen är inte nämnd i inflyttningslängden, däremot är August med när de flyttade till Storkyrkoförsamlingen i maj 1821. År 1824 lämnade hon honom som barn nummer 8675 till Allmänna barnhuset som placerade honom hos hustru Bergstedt vid Artillerigatan i kvarteret Havssvalget nummer 4. Han skrevs in under efternamnet Rodde. Den placeringen upphörde den 30 september 1825.

Anna Lovisa Rodde gifte sig den 4 april 1831 med betjänten Johannes Hansson, född 1806. Makarna fick två döttrar, Johanna Lovisa född 1834 och död som fattighjon 1873 samt Mathilda Christina född 1837 och död 1913.

Makarna flyttade isär senast 1850 och Johan, som nu kallades postiljon, skaffade sig en ny familj. Anna Lovisa Rodde dog 1881 på Sabbatsbergs fattighus.

August Sabelli

När August konfirmerades i Jakob och Johannes församling den 14 maj 1833 bar han namnet Sabelli. Föräldrarna anges vara okända.

Den 17 april 1835 tog August Sabelli tjänst som betjänt hos grosshandlare Godenius, sannolikt Samuel Godenius, som övertagit en farbrors grosshandel och som senare blev storägare i Gustavsbergs porslinsfabrik.

Redan samma år, 1835, häktades August för första resan stöld och straffades med åtta dagars vatten och bröd och uppenbar kyrkoplikt på sex veckor. Han återföll i brott samma år och dömdes då till 40 par spö. År 1837 dömdes han till fängelse på Långholmen i ett år. Han häktades för olika brott tre gånger 1839 och dömdes 1840 till tre par spö och uppenbar kyrkoplikt. År 1843 fördes August till Malmö fästning och 1844 åter till Långholmen. Den 12 juni 1845 togs han in på Karlsborgs fästning för att avtjäna ett fyraårigt fängelsestraff för stöld. Journalen därifrån är utförlig och har lämnat underlag för skildringen av hans olyckliga liv. Där framgår också att han utbildats till skräddare.

Under rubriken föräldrar står: Fadern J. E. Sabelli, medicine Doctor, dog 1821 på resa mellan Upsala och Finland. Modern, Anna Lovisa Rodde, lefver i Stockholm, (hvarrest okänt). Det står vidare att han är ogift och känner inga släktingar. Att August, som ju själv bott i Stockholm, inte visste var modern bodde tyder på att förhållandet till henne var dåligt.

När August Sabelli vistades på Långholmen i maj 1848 och i samband med att domen mot honom skulle prövas i Hovrätten gav han en förskönande bild av föräldrarnas relation. Han uppgav att fadern dött när han var liten och att modern Anna Lovisa Sabelli var änka. Nu bodde hon i Maria församling i Stockholm. Föräldrarna var emellertid aldrig gifta och att modern gift om sig nämner han inte heller.

Uppgiften om att fadern dött 1821 kom rimligen från August själv, som tydligen bibringats den uppfattningen. Den stämde emellertid inte.

August Vilhelms far, Johan Erik Sabelli, föddes i Korsholm 1781 och disputerade för medicine doktorsgraden under Per von Afzelius presidium 1817 med avhandlingen "In apoplexi-am observationes pathologicae". När han återvände till Finland gifte han sig med Maria Karolina Bjugg och fick med henne flera barn. Han dog som provinsialläkare i Vasa 1856 och begravdes i Korsholm. Trots sin fram-

Morfars farfars farfar: Mickel Olofsson, död omkring 1627, bonde i Gåsvik, Vaddö.
 Morfars farfars far: Erik Gåse (1599–1697), kontraktsprost i Husby-Sjuhundra.
 Morfars farfar: Achatius Gåse (1659–1739), kyrkoherde i Hökhuvud.
 Morfars far: Erik Gåse (1712–1780), filosofie magister i Uppsala.
 Morfar: Erik Rodde (1745–1799), dansmästare.
 Mor: Anna Lovisa Rodde (1793–1881), fattighjon i Stockholm.
 August Vilhelm Sabelli (1815–...), straffånge.

Bild 3. En gren av ättlingar till Mickel Olofsson från Vaddö.

gångsrika karriär tog han aldrig kontakt med den oäkta sonen August.

August Sabelli frigavs från Karlsborg den 19 januari 1851 med omdömet att han skött sig väl under de fyra åren på fästningen. Han återvände till Stockholm men återföll omedelbart i brott och dömdes den 11 augusti 1851 av Stockholms rådhusrätt för ”4:e resan stöld, dels å Sabbat, dels å söcknedag, med inbrott, till 40 par spö, uppenbar kyrkoplikt och lifstids fästning”. Spöstraffet omvandlades av Kunglig Majestät till åtta dagar vatten och bröd. Den 2 februari 1852 skickas August Sabelli till livstids fästning. Vilken fästning han hamnade på vet vi inte och hans vidare öden är okända.

Slutord

När vi hör talas om att någon har klättrat på samhällsstegen tänker vi oftast på en person som klättrat uppåt, men så är det inte alltid. För den som känner till Magister Gåse och hans relationer med kretsen kring Bellman ligger det nära tillhands att associera till ett lite romantiskt, backanaliskt liv. Men hans liv var säkert präglad av bakfylla, rulse, ångest och störda familjerelationer genom hustrumiss-handeln.

August Sabelli drog en nitlott i livets lotteri. Att födas som oäkta barn var vanligt i början på 1800-talet, men ofta fanns det i alla fall stöd att få från familj och släkt. Om båda föräldrarna svek barnet var risken mycket stor att livet blev olyckligt. Även om han fått utbildning till skraddare såg han tydligen ingen annan möjlighet att försörja sig än genom att stjäla. Straffen var omänskligt hårda med spöslitning och fängelse på fästning. Det avskräckte honom dock inte från att fortsätta på brottets bana. ▣

Källor:

Uppsala stifts herdaminne 1842
 Svea Hovrätt 27 januari 1747
 Bouppreckning Uppsala 1799 RR
 FII:32:353
 Lagga (AB, C) AI:7 (1808–1812) Bild 24/sid 20
 Uppsala domkyrkoförsamling (C)
 Ca:6 (1813–1854) Bild 240
 Klara (A, AB) BIIa:3 (1818–1822) Bild 152/sid 150
 Storkyrkoförsamlingen (A, AB) AI:11 (1819–1821) Bild 41/sid 71
https://sok.stadsarkivet.stockholm.se/Bildarkiv/Egenproducerat/SE-SSA-0809/Barnhus-pdf2008/05_08675.pdf
 Hedvig Eleonora (A, AB) EII:5 (1825–1839) Bild 105/sid 198
 Sabbatsbergs fattighus (A, AB) F:4 (1881–1894) Bild 10
 Jakob och Johannes kyrkoarkiv, Längder över nattvardsungdom (konfirmationsböcker), SE/SSA/0008/D I a/1 (1811–1841)
 Storkyrkoförsamlingen (A, AB) BIIa:9 (1832–1836) Bild 81/sid 155
 Karlsborgs garnisonsförsamling (R) AI:14 (1847–1861) Bild 37/sid 35 [AID: v46292.b37.s35, NAD: SE/GLA/13273]
 Kronohäktet Långholmens kyrkoarkiv (A, AB) AIa:1 (1847–1857) Bild 980/sid 94
<http://haudat.genealogia.fi/php/haudat1f.php?coun=fi&lang=fi&code=60&id=3235>
 Kronohäktet Långholmens kyrkoarkiv, Kyrkoböcker, SE/SSA/6047/A I a/1 (1847–1857)

Personer saknas i html-export

JAG BESVARADE en fråga på Dis Forum, där frågeställningen handlade om att personer utan exakta datum inte kommer med i Disgens digitala släktbok, html-export.

Frågeställaren skrev: "Jag har förstått att det krävs exakt födelse- eller dödsår för att personen ska synas i html-utdraget. Detta innebär att huvudparten av mina äldre anor inte kommer med då kyrkböcker saknas. Jag vet emellertid via andra handlingar exempelvis domböcker och bouppteckningar etcetera ganska väl dessa årtal men anger då beräknat eller omkring."

Datum vid export till html

Vid registrering i Disgen är det vanliga att ange ett exakt datum, men när man inte vet exakt, räcker det med bara årtalet för att html-exporten ska fungera.

Om man inte vet årtalet, finns även andra valmöjligheter i Disgen. Man kan ange ungefärligt eller beräknat årtal, men då måste man göra detta via "lampan" (till höger i inmatningsfältet). Klicka på "lampan" vid registrering av född och död, och välj sedan mellan

- Exakt (den använder man om man tidigare lagt in beräknat, och i senare skede fått reda på exakt datum)

- Ungefärligt (omkring/ beräknat/ uppskattat/ samt tolkat (med datum, men fungerar inte med datumfras)
- Intervall (före/efter/mellan)
- Period (år-år)
- Fras (fungerar inte vid html-export).

Inkludera enligt Dis Policy

I steg 2 av html-exporten ska man välja "Välj personer att ta med i exporten" och där är rutan "Ta med personer enligt Dis Policy" ikryssad som standard (gäller Disgen 2019).

Minst 10 år från dödsfall, eller minst 110 år från sista händelse. Och då måste "exakt" datum finnas med.

Men, om man även vill ha med de personer som saknar "exakt" datum, kan man göra så här:

Ta bort krysset för "Ta med personer enligt Dis Policy", då kommer alla personer i databasen med i html-exporten. Det kan man välja när man ska använda filen för eget bruk.

Om man ska publicera html-exporten (på internet) och då även följa Dis Policy (för att inte visa nu levande personer) men fortfarande vill ha med de utan exakt datum, gör man så här:

1. Sök personer i Disgen via Söklista.
2. Sök personer födda för minst 110 år sedan.

3. Utöka söklistan med "Partners".
4. Utöka söklistan med "Alla anor".
5. Gå till punkt 2 tills inga fler personer adderas.
6. Radera i söklistan, alla personer födda för mindre än 110 år sedan. Markera personerna > högerklicka i söklistan > välj "Ta bort markerade rader" > spara söklistan efter högerklick genom att välja "Spara söklista som" och namnge filen och spara den. Stäng söklistan.
7. Lägg till personer döda för minst 10 år sedan med Sök > Död > till och med > 2009-12-31 (10 år) > OK.
8. När detta är klart, högerklicka i söklistan och välj: Lägg till från söklista i fil (hämta den sparade filen "XXXX.dgseek"), så läggs dessa två söklistor ihop. Klart.

Sen gör man html-exporten, och i sista valet väljer man "Söklista 1". ▣

Historiens plats i det moderna Sverige

UNDER EN gymnasielektion i biologi för ett antal år sedan frågade läraren oss elever hur många som kunde namnet på sin farfars far. Av alla de cirka trettiofem eleverna var det endast två som räckte upp handen, och på följdfrågan om någon kunde namnet på ytterligare ana i samma generation fanns endast min hand kvar i luften. Denna utgång fick mig faktiskt inte att chockartat falla av stolen – för arv, släkt eller historia brukade, tro det eller ej, faktiskt inte tillhöra de hetaste samtalsämnena på rasterna. Händelsen fick mig ändå att reflektera – visserligen är det rimligt att det inte är diskussion om farmors farfars svåger, intensiv debatt kring vem som bör tilldelas Victor Örnbergs hederspris eller monologer kring laga skiftets demografiska konsekvenser som är de hetaste samtalsämnena när kompisgänget ses över en kaffe – men är det ändå inte lite märkligt att aldrig någonsin har ägnat en endaste tanke åt sina allra närmaste historiska föregångare?

Om hela samhället – hypotetiskt – skulle ta plats i biologiklassrummet och delta i samma handuppräkning känns det inte heller som om resultatet skulle bli särskilt mycket bättre. Min observation är att kunskap om historia i allmänhet och släkt- och lokalhistoria i synnerhet av en inte oansenlig befolkningsandel anses vara i ungefärlig paritet med att forska om ett revypasserande bananskal vid trottoarkanten. Detta hävdar jag inte i egenskap av ensam och bitter ung släktforskare, utan jag har full förstå-

else för att alla varken kan, vill eller bör förkovra sig i mantalslängder från 1600-talet. Däremot är det så – genom de många numera utslucknade rösterna från historiens människor som turligt nog förevigats i källorna – att jag tycker mig ana en skiljaktig filosofi, en djupare medvetenhet och ett närmare förhållande till det förflutna hos den historiska svensken än hos den nutida motsvarigheten. Eftersom människan både påverkar och påverkas av sin samtid är det inte omöjligt att svenskens syn på sig själv och sin historia förändrats intill våra dagar. Har historiesynen kanske genomgått en förändring? Vilken roll har släktforskning och historien i det accelererande moderna samhällsbygget? Finns det kanske en koppling mellan synen på historien och människans syn på sig själv? Och vem var egentligen den märkliga i biologiklassrummet?

Under vintern 1917 mötte dalafo- tografen Karl Lärka bonden Grudd Mats Matsson (1824–1918), då hela 93 år gammal, i Sollerön söder om Mora i Dalarna. Under samtalet med den gamle berördes Lärka av gubbens historieminne, och nedtecknade efter mötet att: “det var detta vidunderliga hästaminne som dessa gamla hade. De kände alla årtal och datum bakåt genom tiderna så noggrant att man häpnade. Man hade som det brukar heta ‘lagt på minnet’. Ett alldeles särskilt sätt att minnas”. Med denna skrivning satte Karl Lärka fingret på något relevant, nämligen den gamla svenska bondstammens historiska berättartradition och historiemedve-

tenhet. Förekomsten av detta så kallade “hästaminne” är något som ofta fascinerat mig vid botaniserande i historiska källor, såsom allmogesintervjuer från Folkminnesarkiven eller enbart genom samtal med äldre släktingar. Genomgående skönjs en historisk samhällskultur där medborgaren hyste god medvetenhet, kunskap och aktning kring historien, släkten och bygden.

Ett av många framstående exempel på detta hästaminne är Johan Bures släktbok från 1600-talets första hälft. Källorna till Johan Bures unika släktarbete utgjordes till stor del av intervjuer med mer eller mindre avlägsna Buresläktingar, vilka tillsammans kunde redogöra för ättens härstamning tillbaka till Gamle Olof i Bureå. Att Gamle Olof lär ha varit född runt år 1400 innebär alltså att cirka 200 års historia bevarats genom utbredd kollektiv muntlig tradition. Detta hästaminne fanns även hos undertecknads egen farfars morfar, bonden Johan Hägglund (1875–1954) i Högåsa i Bjurholms socken. Johan kunde direkt ur minnet, när han intervjuades på 1950-talet, bland annat recitera historier som återberättats i generationer om sin farfars morfars far, nybyggaren Per Mårtensson (1751–1826), och hur denne fått flytta sin första gård för att undkomma vittrorna som bebodde platsen. Även min egen morfar kunde, bland mycket annat, tala om sin “filur” till farfars farfar, Olof Pettersson Hög (1792–1849) i Kroppa socken i Värmland, genom gamla historier han hört från sin egen far och faster.

Bild 1. Johan Hägglund med frun Maria i Högås, Bjurholm, Västerbotten, cirka 1945.

Denna typ av berättande och historiemedvetenhet har troligtvis mycket gamla anor. Fenomenet kan påträffas hos folkkulturer betydligt äldre än svensk allmogekultur – exempelvis hos de antika romarna, vilka hade specifika platser i sina bostäder tillägnade minnet av förfäderna. Även inte minst hos många natur- och ursprungsfolk såsom aboriginerna, ursprungssamer, amerikaner och nordens samer, fanns och finns en uråldrig vördnad och respekt för förfäderna och historien. Under rubriken Kulturarv beskriver Sametinget på sin webbsida tänkandet med orden: “Nuet är ingen isolerad ö av tillfälligheter utan en länk i en lång, lång kedja. Allt hänger ihop. Förfäderna och det förflutna är en del av nuet och livet idag. Det är ett tankesystem som skiljer sig från det moderna västerländska tankesystemet”.

Sannolikt kan det samiska perspektivet vara besläktat med allmogekulturens vidunderliga hästaminne som Karl Lärka beskrev. Det är tämligen lätt att föreställa sig hur det nära och strävsamma förhållandet till jorden, naturen och hembygden där förfäderna levde och verkade kan ha fungerat som en slags kontemplativ och sammanlänkande filosofisk kraft, som präglat och format deras tänkande och historiemedvetande. Naturen och hembygden, exempelvis förvaltandet av fäderne- eller mödernegården, kan sannolikt verkat som en slags länk, en nästintill fysisk kedja, mellan tidigare generationer och en själv. I samma bygd, på samma jord och kanske till och med i samma stuga hade ju före-

gångarna fötts, ärvt, levt, verkat, harvat, sått, plöjt och odlat från ris och rot; de hade förvaltad, för att sedan ge plats åt en själv, som på ålderns höst kommer att ge plats för ännu en ny vår. Den historiska människan levde alltså i en slags både fysisk, psykisk och filosofisk närhet till förfäderna – och det krävs inte alltför mycket fantasi för att föreställa sig att detta haft inverkan på tankevärlden och alstrat berättande, medvetenhet och samhörighet mellan allmogens historiska samtid och det förflutna. Av jord är du kommen, jord skall du åter bli.

Detta hästaminne känns dock i enlighet med min inledande betraktelse och även Sametingets ord relativt främmande i dagens Sverige. Men eftersom känslor inte är fakta genomförde jag en skrivbordsundersökning efter forskningsrapporter kring ämnet, och fick visst napp. I Johan Hanssons avhandling “Historieintresse och historieundervisning” från 2010 konstateras en generellt sett mindre välvillig inställning till historia och historieundervisning hos samtida elever än elever i äldre studier. Cirka en femtedel av eleverna i Hanssons undersökning anser att historia inte ger en bakgrund till nuet eller förståelsen av samtiden. I Siri Hedenströms studie från 2017, med det passande namnet “Jag är mer intresserad av pardans”, konstateras att “av det resultat som framkommit av enkätstudien saknas en generell uppfattning om att historiekunskaperna är relevanta och användbara utanför skolkontexten”. Hedenström konstaterar vidare att en stor del av eleverna har

“svårighet att se sig själva som en självklar del av historien”. Även i Henrik Elmersjös studie “Historia och historieämnet” från 2004 dras slutsatsen att “inte heller de intresserade ser i någon större utsträckning historia som något som kan hjälpa dem i deras eget liv”.

Befintlig forskning verkar alltså ge visst stöd åt tesen att många idag, i högre grad än tidigare generationer, varken ser historien som särskilt betydelsefull eller som en relevant del av nuet. Detta måste sägas vara i skarp diskrepans mot det historiska tänkandet som Karl Lärka beskrev för endast 100 år sedan. Uppenbarligen tycks den allmänna historiesynen förändrats sedan dess, och en möjlig teori är att denna förändring är ett symptom på de omfattande samhällsomvälvningar som präglat Sverige under 1900-talet. Under seklet har genomsnittssvensson rent fysiskt, men även psykologiskt, ryckts upp från sin genealogiska hembygd, flyttat någon annanstans (in till närmaste storstad), och snabbt och markant ändrat levnadssätt och livsfokus. Härigenom har den generella moderna svensken förglömt, och byggt upp en slags filosofisk och psykologisk barriär mellan sin moderna existens och de annorlunda historiska förfädernas förgångenhet – ett slags historiskt “vi” och “dem”, något som delvis beskrivits av den franske filosofen Bruno Latour i skriften “We Have Never Been Modern” från 1991. Historiemedvetenheten och hästaminnet hängde alltså inte med till den urbaniserade storstaden utan lämnades kvar i den avfolkade forna hembygden.

Bild 2. Högs bostadsgård i Skarphyttan, Kroppa, Värmland.

Bild 3. Olof Petersson Högs gravvård på Kroppa kyrkogård, Värmland.

Industrialiseringen och den efterföljande urbaniseringen förändrade alltså inte bara infrastrukturen och samhället – spelplanen – utan även människan. I nutid präglas i stället människan av ett mer framtidsinriktat, progressivt och självuppfyllande tänkande än tidigare, där samhällsmedborgaren, snarare än att likt förfäderna se sig som en del i en lång historisk kedja, ser sig som en frifräsare på väg mot framtida mål. I linje med detta beskrev även Siri Hedenström i sin tidigare nämnda studie att nutida historieelevers största motivation till studier enkom är att uppnå just goda betyg – att uppnå framgång. Eleverna värdesätter alltså generellt sett inte den faktiska historiekunskapen, något Hedenström menar ofördelaktigt går stick i stäv med ämnets verkliga syfte. Detta tänkande menar jag även utgör ett samhällsparadigm, där det förgångna av en växande andel inte anses ha en plats i det framåtskridande samhället.

Denna utveckling, det avtagande historiemedvetandet, är i min mening samhälleligt ogynnsam. Självklart är det i grunden positivt att samhällsmedborgare strävar efter att göra det bästa av sitt liv och känner framtidsoptimism – detta är inte en nostalgisk kampskrift för det gamla skräväsandet. Det jag däremot tror är att människan och samhället, speciellt under förändring, måste ha både historiskt, nutids- och framtidsperspektiv – och att perspektiven är starkt sammankopplade. För vår kollektiva och individuella historia berättar ju något ofrånkomligt och fundamentalt om det att vara

människa. Historien förtäljer något om livets och verklighetens natur och beskaffenhet, den ger en grundläggande förståelse för nutiden och oss själva, samhörighet, identitet och ett substantiellt perspektiv på människan och samhället. Historien berättar att vi alla är besläktade: korta som långa, moderater som vänsterpartister; att alla härstammar från både fattiga och rika, från inländska och utländska; att tusentals och åter tusentals generationer har vandrat på jorden före en, tänkt, känt, handlat, vådats och älskat precis som en själv – och att lika många efter oss kommer att göra detsamma. Att vi är de vi är och lever som vi gör, gör vi i mångt och mycket på den grund som våra föregångare byggt upp. Och på samma sätt lägger vi i nuet en gemensam, förvaltande, grund för våra efterkommande – för all nutid blir ju, förr eller senare, till historia. Vi är inte enskilda frifräsare på jorden utan en liten länk i det långa, mänskliga släktbandet. Även om nutiden och historien utspelar sig i en annan tid, och på en annan scen, är det fortfarande samma människa som är spelpjä. För att förstå oss själva, och vår samtid, måste vi därmed förstå – eller åtminstone försöka förstå – vår historia. Det må vara en klyscha, men det är inte osant för det.

Alla samhällsmedborgare varken behöver och bör förkovra sig i gamla mantalslängder eller diskutera 1700-talets jordbruksmetoder på Anbytarforum. Men, även för att köra en bil mot nya vyer måste föraren ibland titta i backspegeln – även om den

framåtriktade vindrutan självfallet är störst. Befintlig forskning visar också intressant nog att individens självbild stärks genom att den utvecklar ett historiemedvetande, och därigenom utvecklar djupare förståelse för sin egen betydelse i samhällelig kontext samt i relation till andra människor. Än mer intressant är att forskningen vidare kunnat påvisa att ju mer "individualistisk" en kultur är, desto mer söker individen efter vad andra gör, och efter ett större sammanhang – något som brukar kallas för valfrihetens paradox. Att vara del av ett sammanhang, att tillhöra, är nämligen enligt otaliga studier, och inte helt otippat, det absolut viktigaste för en människa. Det rådande samhällsparadigmet där vi lär oss vara enskilda frifräsare utan historiemedvetande på väg mot en dunkel framtid är alltså inte uteslutande positivt. Samhället, och den moderna människan, skulle må bra av ett högre historiemedvetande – och i detta har både skolundervisningen och den folkbildande lokalhistoriska rörelsen och släktforskarörelsen en viktig roll. Genom historien och släktforskningen lär vi oss mer om människan, och om oss själva. Som journalisten Uno Stadius (1871–1936) skrev, angående lokalhistoriska studier, i början av 1900-talet:

“Först har man upptäckt sitt eget land, sedan sin hembygd och så far och mor och sist – sig själv. Det blir nytt lif i allt, man blir pånyttfödd, man går med nya beslut mot nya mål”.

Ord, som trots att de tillhör historien – det förgångna och det som varit – ändå är lika aktuella i nuet. ▣

Järnvägsarbetare i släkten

UNDER JÄRNVÄGENS stora utbyggnad i Sverige, i slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet, var det många som tog anställning där och därför träffar de flesta av oss släktforskare på någon som arbetat vid järnvägen. Kyrkoarkiven säger en del om dessa män och kvinnor som hade sitt dagliga knog inom järnvägen, men mer finns att hämta digitalt.

Sveriges Järnvägmuseum i Gävle ingår numera i något som kallas för "Statens maritima och transporthistoriska museer". Här finns en guldgruva med bland annat 500 000 skannade fotografier från järnvägens första år och framåt. Adressen är www.digitaltmuseum.se, men man hittar dit även om man bara skriver in "Sveriges Järnvägmuseum" på Google. Sedan är det bara att skriva något i sökrutan, till exempel en ort där det förekommit någon station eller hållplats vid järnvägen, och så får man serverat bilder med texter därifrån. Helt gratis!

Banvakt

Efterhand som järnvägarna byggdes blev en del av rallarna kvar vid ba-

nan som banvakter. Längs med varje järnväg fanns på visst avstånd en banvaktsstuga där en banvakt med familj bodde. Banvakten skulle utföra inspektion av sin egen bansträcka och utföra visst underhållsarbete såsom att byta enstaka dåliga slipers, rensa ogräs, se till att stängsel med mera var i bra skick. Under många år skulle han (för det var alltid en han) också posta för varje tåg och signalera "allt väl" till passerande tåg genom att hålla signalflaggan hoprullad längs högra armen för att markera att "tåg får obehindrat framgå" (som det står i 1877 års tjänstgöringsreglemente). Det var vanligt att hustrun skötte grindar eller bommar i anslutning till banvaktsstugan, som ofta låg vid en vägkorsning. Banvakten och hans familj hade en liten trädgård vid banvaktsstugan, där de kunde odla grönsaker för hushållet. Ofta hade de också några husdjur, såsom grisar och höns.

En privatperson, Jöran Johansson, har av ideellt intresse skapat en hemsida där han samlat information om ett mycket stort antal banvaktsstugor, stationer och hållplatser i hela Sverige. Adressen är www.banvakt.se

och Jöran uppdaterar denna hemsida fortlöpande. Han framhåller att hemsidan inte är något proffsarbete och att den varken är färdig eller felfri men jag vill nog påstå att den är mycket tillförlitlig. Det är enkelt att hitta det man söker. Om man inte vet vad banvaktsstugan hade för namn går det bra att söka sig fram via en närliggande station. Man kan nämligen "bläddra" från en plats vidare på en järnvägslinje i ena eller andra riktningen och på så sätt hitta rätt. Oftast finns en bild av banvaktsstugan och ibland också en liten text om denna. Det framgår också exakt var den ligger eller en gång legat med kilometer-tal i järnvägens längdmätning (varje järnväg hade en längdmätning från en av sträckans ändstationer till den andra slutstationen) samt stugans nummer (alla banvaktsstugor var numrerade). Även denna information är helt gratis! Jöran tar tacksamt emot bilder och berättelser från oss släktforskare så han kan komplettera hemsidan. Skicka information till honom via mejladressen jor.jo@telia.com. ■

Persondatabaser för 1900-talet och 2000-talet

DET FINNS en rad olika register eller databaser under namnet "Sveriges befolkning" för olika årtal. Dessa beskriver situationen ett givet ögonblick, var en person var folkbokförd eller i andra fall mantalsskriven just det datumet, som gäller för den aktuella "årgången". Det finns även databaser över avlidna och så finns det andra avskrifter av kyrkböcker samlade i databaser eller register. Utöver det finns det också andra typer av databaser med till exempel porträtt. I denna artikel gör jag ett försök att bena ut vad som finns och var det finns, utan att gå in på detaljerna i deras innehåll. Några finns gratis, andra säljs av Släktforskarförbundet och av Dis, andra finns hos ArkivDigital och ytterligare register finns hos olika föreningar.

Sveriges befolkning

Här finns den största variationen av årtal och sätt att kunna se respektive databas. När jag använder ordet databas så är det ett sökbart register på personnivå jag menar, inte skannade bilder.

Åren 1900 och 1910 finns gratis på internet i databasen Folkräkningar (Sveriges befolkning) i Riksarkivets Digitala forskarsal (före detta SVAR), den senare finns fortfarande också att köpa på dvd/usb. För 1920 finns ingen databas alls.

För 1930 finns ett påbörjat, pågående registreringsarbete i den nyss nämnda databasen hos Riksarkivet.

Det är bara tre län som är helt klara (Gotlands, Uppsala och Västerbottens län). Det pågår också ett arbete för registrering av 1940 i ett projekt som Riksarkivet driver och där även Släktforskarförbundet ingår. Det registreras på ett nytt sätt än de andra årgångarna. Släktforskarförbundet har information om det på webbplatsen www.rotter.se > Förbundet > Projekt: Sveriges befolkning 1940.

För åren 1940, 1950 och 1960 finns det register i ArkivDigitals abonnemang, i registersökningen (se bild) för respektive år. De har även ett register för enbart Stockholm 1945.

Sveriges befolkning 1970, 1980 och 1990 finns på dvd/usb att köpa från Släktforskarförbundet eller Dis, medan 1975 och 1985 finns sökbara i ArkivDigitals register.

Hos ArkivDigital finns även registret "Befolkningen i Sverige" som är ett personregister till samtliga husförhörsrängder och församlingsböcker, för närvarande för perioden 1840–1947. Det behöver kompletteras med ett särskilt Stockholms-register som heter Rotemannen – ett register från Stockholms Stadsarkiv som ArkivDigital har bakat in i "Befolkningen i Sverige" men som även finns att köpa fristående som usb/dvd hos Släktforskarförbundet.

Sveriges befolkning 2000?

Släktforskarförbundet har sedan några år jobbat med de svenska myndigheterna för att kunna ge ut ett regis-

ter för Sveriges befolkning 2000 och förhoppningsvis även 2010. Tidtabellen har varit för optimistisk och det är ännu inte klart när den första av dem kan komma, tidigast nästa år.

Sveriges dödbok och liknande

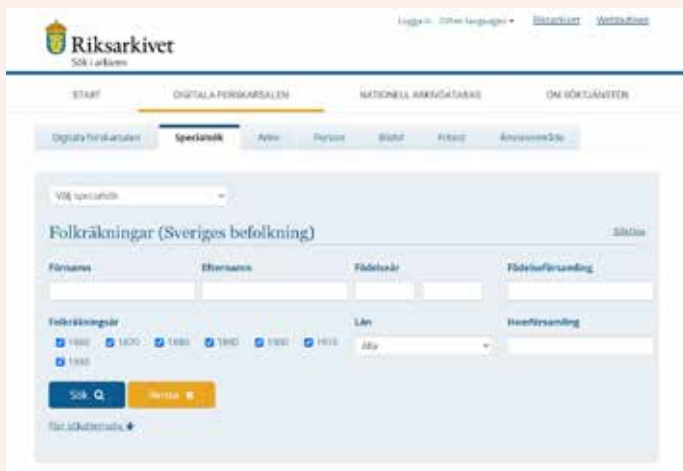
Förhoppningsvis känner alla till Sveriges dödbok 1860–2017 (version 7 av databasen) som är en formidabel källa för oss släktforskare. Där jobbar Släktforskarförbundet med hjälp av ett stort gäng volontärer med en version 8, som ska börja 1830. Den räknar man med att släppa hösten 2021. Släktforskarförbundet har även tagit fram och givit ut registret Begravda i Sverige, där version 2 kom för några år sedan. De hoppas kunna ge ut version 3 under 2021, men här har arbetat försenats ute i församlingarna till följd av corona.

På nätet finns databaser med gravstenar, begravda och dödsannonser. Vi har samlat tips med dem i en artikel på vår webbplats, www.dis.se/begravda.

Andra typer av personregister

Hos ArkivDigital finns i registersökningen även Värnpliktskort, Jordbruksräkningen 1944 och Emigranter. Riksarkivets Digitala forskarsal har visserligen också underlag från jordbruksundersökningar från perioden 1913–1920 men det är bara sökbart på församlingsnivå, inte personnivå.

Porträtt finns på många olika ställen, dels i Rötters Porträttfynd, dels

Folkräkningar (Sveriges befolkning) i Riksarkivets Digitala forskarsal.

i Föreningen Svenskt Porträttarkiv. Olika porträttgallerier och dylikt som getts ut finns skannade hos Arkiv-Digital, Svenskt Porträttarkiv och hos cognatus.se, en webbplats av Jonas Magnusson. En del finns att köpa på www.obdr.se också.

Hos Ancestry finns ett register över födda respektive vigda i Sverige som går fram till 1947. Delar av registret över avlidna är detsamma som i Sveriges dödbok, fast med färre uppgifter.

Flera av släktforskarföreningarna i Sverige har också givit ut register, en del har det på dvd/usb, andra i webbportaler. Sök upp föreningen på din ort och se vad de har.

Buggrättningar av usb/dvd

Flera av de databaser som givits ut av Släktforskarförbundet på dvd eller usb har även buggrättningsfiler att ladda ner. De hittar du på www.rotter.se > Kontakt > Kontakt & support: CD/DVD/USB Support. Rättelser man själv gör av uppgifter i "Sveriges dödbok 1860–2017" och skickar in med det särskilda formuläret kommer med i nästa version av dödboken.

Men usb/dvd är ju förlegat

Det sägs allt oftare att register på usb/dvd borde ersättas med webbaserade databaser. Det skulle dessutom göra produkten oberoende av operativsystem, i klartext fungera även på Mac-datorer eller om man enbart använder sin smarta telefon. Föreningen Dis tycker likadant och lämnade in

en motion om detta till Släktforskarförbundet till årets riksstämman. Förbundsstyrelsen skrev i sitt yttrande att de på sikt planerar en webblösning för databaserna. Vid stämman som hölls den 12 september så bifölls motionen, men från förbundets håll berättades också att tidplanen förskjutits eftersom kansliet utsatts för en "hackerattack" eller ransomware under försommaren och de behöver sätta en stor del resurser på återställande och säkerhetsarbete. Så webbaserade lösningar ser för närvarande ut att kunna komma tidigast vintern 2021/2022, och då inte för till exempel Sveriges dödbok nummer 8.

Läs mer om bakgrunden till Sveriges befolkning i Diskulogen nummer 122, sidan 20. Och om Sveriges dödbok 1860–2017 i Diskulogen nummer 123, sidan 29. Du hittar enkelt Diskulogen som pdf på www.dis.se genom att använda förstoringsglaset högst upp till höger för att söka efter önskat nummer.

Läs Angeläget, Släktforskarförbundets nyhetsbrev, med information som riktar sig direkt till medlemsföreningar och funktionärer. Men vem som helst som är intresserad av förbundets verksamhet kan läsa det på www.rotter.se > Förbundet > Publikationer: Angeläget nyhetsbrev.

Få tips om databaser och dylikt genom Rötters Skiv-Sök och Produkt-Sök i Faktabanken.

Sök i register

[Återställ formulär](#)

Sök

Registerkälla

Stockholms befolkning 1945

Filtrera

BiS, Befolkningen i Sverige 1840-1947

Sveriges befolkning 1940

Sveriges befolkning 1950

Sveriges befolkning 1960

Sveriges befolkning 1975

Sveriges befolkning 1985

Befolkningsregister hos ArkivDigital.

Rötterbokhandeln

- för dig som släktforskar

Senaste nytt!

Kyrkoforska

Kyrkorna har lämnat efter sig så mycket mer än bara de kyrkoböcker som flitigt används i släktforskningen. Det finns många andra användbara källor som tas fram och visas i denna handbok.

Har du präster i släkten så kan du kanske hitta material, både om honom själv och hans utbildning, eller en likpredikan efter hans död. Dyk ner i kyrkliga dokument, arkiv och minnesmärken. Välkommen att läsa, lära och sedan forska!

Du hittar våra produkter i online shop: www.rotterbokhandeln.se

Nu kan du prenumerera till förmånliga paketpriser

Du har väl inte missat att Rötter numera erbjuder ännu förmånligare priser på Släkthistoriskt Forum, Släktforskarnas årsbok 2021 och digitalt extramaterial? Läs mer på www.rotter.se/prenumerationer

Premiumpaket (spara upp till 270 kr)

- ✓ Premium-inloggning 1 år

Ersätter tidigare Rötters vännerinloggningen och ger dig tillgång till massor av extramaterial online.

99 kr/år

- ✓ Premium-inloggning 1 år

- ✓ Släkthistoriskt Forum digitalt

199 kr/år

- ✓ Premium-inloggning 1 år

- ✓ Släkthistoriskt Forum digitalt

- ✓ Släkthistoriskt Forum i brevlådan

299 kr/år

- ✓ Premium-inloggning 1 år

- ✓ Släkthistoriskt Forum digitalt

- ✓ Släkthistoriskt Forum i brevlådan

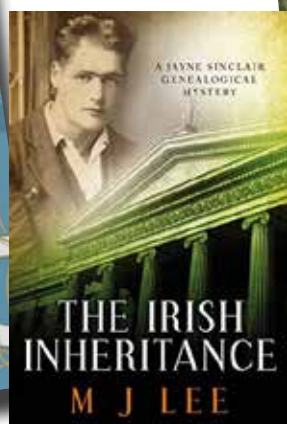
- ✓ Släktforskarnas årsbok 2021

499 kr/år

Undrar du över något?

Kontakta Sveriges Släktforskarförbund:
E-post: Info@rotter.se

Läs mer på: www.rotter.se/prenumerationer

Släktforskningsdeckare

HAR DU också upptäckt att det finns en hel del spännande släktforskningsdeckare ute på marknaden? Om du inte är rädd för att läsa böcker på engelska finns det många intressanta titlar att botanisera bland. Öppna en webbläsare och sök till exempel efter "genealogy mystery book" eller "genealogy crime book" för att hitta sådana böcker.

"The Forensic Genealogist Series" av Nathan Dylan Goodwin, "Jefferson Tayte Genealogical Mysteries" av Steve Robinson, "The Jayne Sinclair Genealogical Mysteries" av Martin J. Lee samt "Chloe Ellefson Mysteries" av Kathleen Ernst är exempel på omtänkta bokserier i ämnet. De nämnda författarna gav ut sina första böcker i serierna i början av 2010-talet.

I böckerna är det släktforskaren och dennes släktutredning som är huvudfokus. Det finns många andra böcker som väver ihop släkthistoria med en spännande nutida historia. Men i de nämnda bokserierna, särskilt de första, får man följa släktforskaren och ta del av all forskning som genomförs för att lösa mysteriet.

De seriösa författarna har själva gjort samma släktforskning som karaktärerna i boken för att kunna beskriva den på ett korrekt sätt. Många författare i genren lyckas med konststycket att göra det spännande och trovärdigt att följa huvudkaraktären till olika arkiv för att beställa fram handlingar att forska i. I vissa fall så bra att man kan få lite tips till sin egen släktforskning. Det ryktas dock att vissa böcker kanske är mer spännande än korrekta så till den grad att arkivariater skrattar gott när de läser dem.

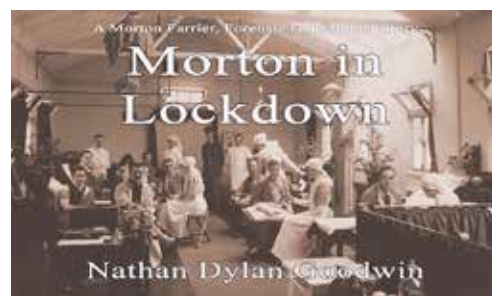
Det finns även en del kritik mot att vissa böcker eller bokserier låter släktforskningen ta för lite plats eller att den är felaktigt beskriven så att den inte är trovärdig. Andra tycker att alla böckerna är trevliga att läsa då spänning kombineras med släktforskning.

Läs gratis deckare online

Nathan Dylan Goodwin har skrivit flera böcker om den professionelle släktforskaren Morton Farrier. Nu har han släppt en kortare bok i digitalt format på sin webbplats. Och

den är fritt tillgänglig! I första delen av boken finns länkar direkt till källorna som Morton använder i boken så att man kan följa med och se de dokument han hittar. Denna bok är extra speciell då den även ger läsaren möjlighet att bestämma vad som ska hända närmast då man i slutet av varje sida får flera alternativ att välja mellan. Vad ska Morton göra nu?

Boken är helt nyskriven och behandlar situationen vi befinner oss i just nu med pandemin och social distansering. Du kan läsa boken "Morton in Lockdown" på författarens webbplats www.nathandylangoodwin.com. ▣

Du delar DNA med 46-15% av ättlingarna.

Antavlan med färgmarkeringar visar andelen xDNA en kvinna teoretiskt delar med sina olika anor samt vilka vägar det kan ha ärvts. Siffrorna inom parentes visar andelen autosomalt DNA man delar. (Om du är man, utgå från Pappa i tabellen, och dubbla värdena.)

DNA-krönika

MEDIERNA HAR berättat ganska mycket om DNA-släktforskning den senaste tiden efter att det blev känt att Peter Sjölund har hjälpt polisen att hitta den skyldige till dubbelmordet i Linnköping 2004. Det är ju en vinst för oss alla.

Det har hänt mycket annat släktforskningsrelaterat under de senaste månaderna efter att Ancestry skickade ut brev till alla företag och personer som erbjuder tredjepartslösningar om att genast avbryta sin illegala verksamhet (Cease and Desist). Alla program och appar som underlättade tolkningen av DNA-resultaten hos Ancestry går därför inte längre att använda. Många släktforskare är upprörda över detta, men flera aktörer arbetar med att hitta alternativa lösningar. Genetic Affairs har till exempel kommit med några semimanuella metoder för att skapa klusteranalyser av data från Ancestry.

Jag har börjat om med en ny tom profil på DNAPainter för att se om jag kan få bättre ordning på informationen. Jag valde en högre gräns än tidigare och exkluderade segment under 20 cM samt träffar under 40cM totalt. Det blev bara ett fåtal matcher kvar, och för alla dem har jag redan hit-

tat släktkopplingen. Jag ändrade till segment över 15 cM och totalt 30 cM istället. Det blev en glesare färgläggning, men man blir samtidigt uppmärksam på en del namn som man inte undersökt tidigare. Jag importerade totalt 500 segment istället för de 4000 som finns i den gamla profilen.

Michelle Leonard påminde i en föreläsning om det unika i att man kan välja en annan träff som basperson i 23andMe:s kromosomvisare. Du kan alltså välja en träff, som delar sin DNA-information, som grundperson som alla andra träffar jämförs mot. Att kunna studera samma data utifrån en själv och en annan träff ger ny information och kan bidra till nya insikter om släktskapet.

Vi delar ofta tabeller som visar hur mycket, eller lite, DNA man delar med sina anor. Men det kan vara intressant att titta enbart på x-kromosomen och se hur mycket xDNA man statistiskt sett har ärvt från sina anor. Man kommer ganska långt bakåt i generationerna.

En extra intressant ana, i sjunde generationen, för en kvinna är farmors farmors farmor som man teoretiskt ska dela 12,5% xDNA med. En man har fyra personer i sjunde generationen som han teoretiskt delar så myck-

et xDNA med: föräldrarna till mfmfm samt mfmfm och mfmfm (se färgprickarna i tabellen). Sedan måste man alltid komma ihåg att slumpen bestämmer hur det verkligen blir. Man testar cirka 156 cM av x-kromosomen så 12,5 % av två x-kromosomer innebär cirka 40 cM xDNA.

Jag upptäckte nyligen att en träff på nästan 100 cM har försvunnit ur träfflistan på 23andMe. Den fanns med i GenomeMatePro men jag hade inte gjort någon anteckning med släktinformation, så det blir ganska svårt att nu försöka se hur jag är släkt med honom. Till och med att se om det är släkt från min mammas eller pappas sida kan vara svårt att avgöra. Jag kunde tack och lov hitta en del information från en träfflista jag laddat ner tidigare, all släktinformation importerar tydligen inte av Genome Mate Pro (GMP) samt ett Worddokument med lite information om honom. Nu ska jag se till att klistra in det även i GMP! Det är verkligen viktigt att försöka hålla alla anteckningar om DNA-träffar på ett ställe. Det är bra att ha en del anteckningar direkt på testbolagens webbplats, men den bör även finnas samlad på annan plats för säkerhets skull. ▣

Några finesser i Disgen 2019

DIS LANSERADE den nuvarande versionen av Disgen förra våren och har släppt två uppdateringar sedan dess. Vi jobbar förstås på nästa version redan och finputsningen av den nya funktionaliteten i kommande Disgen med arbetsnamnet "Disgen Skeppsås" pågår för fullt. Vi siktar på att starta betatester senare under 2020. Bland nyheterna finns till exempel förbättringar för släktpresentation i webbläsare, bättre funktionslayouter för till exempel dubblettsökning och en förbättrad funktion för att välja person som på ett bra sätt kompletterar den detaljerade sökningen. Vi ser också över användargränssnittet med ikoner och menyer för att göra det enklare att navigera och hitta funktioner samt att arrangera alla fönster på ett sätt som lämpar sig för situationen. Släktöversikten kommer att ge möjlighet att enkelt växla mellan timglas, antavla och stamtavla.

I och med den andra uppdateringen av Disgen 2019 så släppte vi också en integration med appen Släkten, som ger dig möjlighet att enkelt få med dig din Disgen-databas i din smarta telefon eller läsplatta. Men tyvärr fungerar den för närvarande enbart på Android, inte på Apple-produkter.

Förhandlingar pågår med Apple sedan flera månader, men som ni kanske läst i pressen så är det inte bara vi som förhandlar mindre framgångsrikt med Apple utan även stora spelutvecklare.

Under tiden vi väntar på Apple respektive "Disgen Skeppsås" vill jag peka på några av finesserna i Disgen 2019.

Detaljerad sökning

Du hittar den detaljerade sökningen under menyn "Sök personer". Du kan givetvis använda den för att enkelt söka personer med bara namn eller orter. Men det finns ju sex olika flikar som kan kombineras. Vill du söka personer födda inom ett visst intervall så finns det under fliken "Fler villkor". Vill du söka de med en viss flagga/etikett så finns den möjligheten. Men det som är en spännande användning av sökfunktionen är fliken "Relaterade". Här kunde jag enkelt söka upp två DNA-träffar: Maria och Linda, där Linda verkade vara en dotter till Maria, utan att veta något annat om dem. Jag kände nämligen inte igen efternamnen som angavs i träfflistan hos FamilyTreeDNA, men de var ganska nära träffar. Mycket riktigt – de fanns i Disgen sedan en släktträff för 20 år

sedan. Läs mer om den detaljerade sökningen på webben (www.dis.se/sokning).

Visa enkelt källan

Det finns nu en möjlighet att enkelt visa en källa i personöversikten, om du har kopplat den i källförteckningen. Du klickar på ikonen och upp kommer bilden från ArkivDigital eller Riksarkivet. Du kan också koppla ett foto eller en videosnutt till en notis och det visas på samma sätt.

DNA-utskrifterna

Vi har i Disgen 2019 möjligheter att skriva ut rapporter för både mtDNA och y-DNA och en antavla med x-matcherna. Med möjligheten att snabbt göra en flagga för en haplogrupp och sätta på en hel grupp av personer samtidigt, kan du sätta flaggan på hela skaran av ättlingar som bör ha samma haplogrupp som anfadern eller anmodern. Med flaggorna kan du också notera vilka DNA-testade släktingar som finns och söka fram dem på olika sätt.

Automatisk dubblettsökning

När du matar in nya personer så söker Disgen samtidigt efter personer med samma namn och datum i din data-

Gedcom 2019-11-05 07:08:50

Hall, William

Importerad fadder, risk för dubblett

Importerad från XML-fil 2019-11-05 07:12:09

Import med flagga.

Lägg till en valfri typ av relation.

Bygg stamtavla med mtDNA.

bas. Denna funktion ska hjälpa dig att undvika att skriva in dubletter i databasen. Allteftersom du matar in den nya personen så ändras listan med möjliga dubletter. Om du inte har någon som du anser vara en dublett – det kan ju finnas mer än en Erik Eriksson född samma år – så ignorerar du bara förslagen i listan och fortsätter. Men ser du att den du är på väg att registrera redan finns där, så kopplar du direkt in den i stället för att skapa en dubbelgångare.

Flera släktträd – ett register

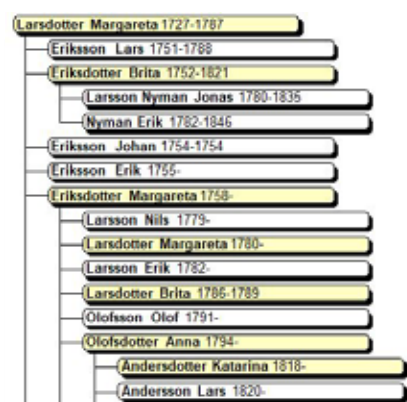
Disgen har sedan länge möjligheten att jobba med flera fönstergrupper och familjeöversikter för att kunna se och hantera flera släktträd samtidigt. För den ovane känns det kanske konstigt att ha vad man tycker är obesläktade familjer i ett och samma släktregister. Men med möjligheterna att ha flera fönster och träd öppna, välja vem som helst som utgångsperson för en rapport, använda flagga som etikett för en släktgrupp om man vill,

och en snabb sökning så fungerar det utmärkt att ha alla familjer i en enda databas.

Andra finesser

Vill du jobba med kartor och Google Earth? Det kan du läsa mer om på webben under www.dis.se/kartor-google-earth-pro.

Vill du analysera materialet i din databas? Använd statistiken och använd analysera/kontrollera notiserna. ■

Stamtavla med mtDNA.

Personöversikt.

Tryckta källor kan o

Tryckt litteratur är en viktig källa för släktforskaren. Tänk Polisunderrättelser som vi berättade om i förrförra numret av Diskulogen. Nu har ArkivDigital gjort ytterligare böcker enkelt tillgängliga.

Min mormors farfar hette Anders Petter Karlsson (1836–1922) och var jordbrukare i den lilla byn Grumphult i Grevbäcks socken strax norr om Hjo. Hans far i sin tur hade friköpt Grumphult, totalt 1/4 mantal, från det närbelägna godset. När fadern dog 1884 delade de åtta barnen gården i lika många delar, vardera om 1/32 mantal. Detta kan utläsas av kyrkböckerna.

Som fjortonårig nybliven släktforskare bilade jag 1973 med föräldrarna till platser som jag hade upptäckt att släkten kom ifrån. Mamma hade aldrig hört talas om Grumphult, men tyckte säkert också det var lite spännande att se var hennes morfar hade växt upp. Vi träffade Lina Karlsson, en avlägsen släkting, som pekade ut huset där Anders Petter Karlsson hade bott. Ingen var hemma, men vi knäppte förstås några bilder, däribland färgbilden ovan.

ArkivDigital har på sistone börjat digitalisera tryckt litteratur som kan vara av intresse för släktforskare. Där ingår verken *Svenska gods och gårdar* och *Sveriges bebyggelse*. Jag sökte efter Grumphult och fick napp i bägge. I *Sveriges bebyggelse*, Skaraborgs län, del IV, utgiven 1954, återfanns till och med huset som jag fotograferade tjugo år senare

ArkivDigital: Sveriges bebyggelse, landsbygden Skaraborg IV (1954) Bild: 2220 Sida: 218

Grumphult 12, Grevbäck: 10,5 ha, 4,5 åker, 6 skog m. m. Till släkten 1923, förvärvad 1929. Trä, omkr. 1890, 2 rum, 1 kök. Rest. 1936. El, v, avl. Ekonomibyggn., trä, omkr. 1900, för 1 häst o. 2 nötkr. — Lantbr. Oskar o. Märta Kull; barn: Anna-Lisa, Kerstin, Gunborg.

re 1973: Grumphult 1:2 om 10,5 hektar varav 4,5 hektar åker och 6 hektar skog samt bostadshus i trä uppfört omkring 1890 med två rum och kök. Innehavare på 1950-talet var Oskar Kull. Hans släkt hade blivit ägare till stället 1923, vilket stämmer bra med att mormors farfar dog 1922. Arvingarna sålde tydligen fastigheten året därpå.

Uppgiften att huset byggdes omkring 1890 blir tillsammans med kyrkböcker och gamla kartor pusselbitar som nystar upp delar av mormors farfars liv. Enligt kyrkböckerna var han först torpare på Lilla Esset i Grumphult innan han ärvde en del av byn efter föräldrarna. På den utomordentligt användbara webbplatsen www.kartbild.se

också lösa släktgåtor

Mormors farfars stuga i Grumphult strax norr om Hjo som han byggde omkring 1890. Bilden togs vid ett besök 1973. Huset är sig likt från boken Sveriges bebyggelse från 1954 (stora bilden), som numera finns tillgänglig i Arkiv-Digital tillsammans med många andra tryckta böcker (välj Arkivsökning och Arkivtyp: Tryckt litteratur).

1953.
st. in-
Disp.
etters-
agnar,
esson.

om finns både den häradsekonomiska karta och den ekonomiska kartan som kartöverlägg (samt ytterligare ett flertal kartor). Där framgår att Lilla Esset var ett torp som i mitten på 1900-talet hade försvunnit, medan huset på fastigheten Grumphult 1:2 (bilderna ovan) låg ett stycke längre norrut. Tack vare byggnadsåret, cirka 1890, från den tryck-

ta boken faller pusselbitarna på plats. Mormors farfar var först torpare på Lilla Esset. När han genom arv blev ägare till en del av Grumphult byggde han nytt hus längre norrut och flyttade dit med hustrun. Där bodde de sedan återstoden av sina liv.

Men deras son, min mormorfar, bodde aldrig där, som jag tidigare trod-

de, eftersom han hade flyttat hemifrån flera år tidigare.

Ett årtal i en tryckt bok uppdagade hur det förhöll sig.

Håkan Skogsjö

Fattig på pengar - rik på namn!

Hos Trelleborgssläkten Ziethén var det under större delen av 1900-talet brukligt att ge barnen tre förnamn. I Diskulogen nr 118 berättade vi om Anselm Ziethéns äventyr i samband med en fartygsolycka.¹ Anselm, i likhet med sina syskon och många andra äldre och yngre släktingar, hade tre förnamn. Vi bestämde oss för att titta närmare på bakgrunden till släktnamnet och namntraditioner.

ALLA GRUNDUPPGIFTER som vi behövde (namnen) fanns ju redan i Disgen. För att bearbeta underlaget ville vi ha en Excel-fil med kolumner för efternamn och de olika förnamnen. Det var inte så lätt som vi trodde. Det blev samtal till Disgen-faddrar och mycket letande i Disgens handledning och gamla nummer av Diskulogen. Med hjälp av två artiklar, av Carl-Johan Gustafsson² och Christer Gustafsson³ lyckades vi så småningom skapa en utökad söklista, en flagga och göra ett utdrag som importerades i Excel.

Anders och Emma

Anders Nilsson (1874–1941) var son till en husman och arbetare och växte upp i Lilla Slågarp (M). En period tjänade han dräng i Hammarlöv (M) men kom 1894 till Malmö garnisonsförsamling och Kronprinsens husarregemente K7 där han blev indelt soldat med namnet Ziethén. Efter avsked 1897 var Anders verksam som stuveri- och transportarbetare i Trelleborg. Samma år gifte han sig med pigan Emma Kristina Larsson (1877–1929), dotter till en grovarbetare och bördig från Bösarp (M). Under loppet av sjutton år födde Emma tio barn. Alla

utom yngste sonen nådde vuxen ålder och bildade egna familjer (Bild 1).

Förnamn

Före 1800 fick allmogens barn i regel bara ett förnamn. Detta gäller i hög grad Anders och Emmas anor där endast tre (samtliga födda på 1800-talet) av 70 personer har två namn. Flernamnsskicket började förekomma på 1500-talet och bredde ut sig på olika sätt, socialt och regionalt, från 1600-talet. De högre sociala klasserna var tidigare, både vad gäller att ge två förnamn och senare även tre. Först i mitten av 1800-talet kan det anses vara helt spritt.⁴

När Anders och Emma skulle döpa sina egna barn snålades det inte på namn. Deras nio första barn fick alla tre förnamn och den yngste två. Av 37 barnbarn begåvades 32 med tre namn och trenden fortsatte i den tredje generationen (Tabell 1). Därefter är underlaget mer osäkert. I den fjärde generationen överväger personer med två namn och i den femte generationen (födda de senaste 20 åren) är det sällsynt med fler än två namn.

Statistik över antal förnamn sammanställs inte rutinmässigt av SCB men forskare och namnexperter kan

ha tagit fram lokalt, regionalt eller nationellt underlag för begränsade perioder. Vid utgången av år 2011 hade cirka 58 % av alla folkbokförda svenskar två förnamn, knappt 29 % tre eller fler och knappt 14 % ett förnamn.⁵ Tittar man på dagens siffror ser det ut som svensken i gemen nöjer sig med färre namn (Tabell 2). Det finns dock undantag. SCB har i sina register personer med upp till tolv namn!⁶

Variation och tradition

Variationen i de namn som Anders och Emma gav sina barn är stor; totalt 29 namn där endast "Nils" förekommer två gånger. Hos barnbarnen förekommer 83 olika namn och 14 används mer än en gång men endast två personer har samma tilltalsnamn men olika efternamn. Inget av barnen och endast tre barnbarn har dubbelnamn, till exempel "Maj-Britt".

Namntraditionerna var förr starka. Barn uppkallades i regel avsiktligt efter mor- och farföräldrar, avlidna syskon eller en tidigare make/maka, så kallad "släktuppkallning".⁷ Detta medförde att endast cirka tjugo mans- och lika många kvinnonamn dominerade. Hos Anders och Emmas barn återfinns dock bara tre äldre släktingars namn

Generation nr	Antal personer	Antal namn	Personer med tre namn	Personer med två namn	Personer med ett namn
0	2	3	—	1	1
1	10	29	9	1	—
2	37	106	32	5	—
3	68	186	51	16	1?
4	93	217	35	53	5?
5	25	53	3	22	—

Tabell 1. Namnstatistik för 235 medlemmar av familjen Anders Nilsson Ziethén.

(Nils, Anders och Hans). Dessa är också de vanligaste mansnamnen bland anorna. Bland de kvinnliga anorna dominerar Karna (en vanlig namnform i Skåne), Kerstina och Anna.

Kanske hämtade Anders och Emma inspiration till barnens namn från den nya namnlängd som införts i 1901 års Svenska almanacka. Namnlängden som bestod av 357 namn ansågs radikal.⁸ Fler än 150 gamla helgonnamn hade strukits, 28 namn ändrats och 177 nya namn införts. Nya namn detta år var till exempel Dagny, Lydia, Tora, Tyra och Viola, samt Folke, Hans, Malte och Yngve. Flera andra namn hos Anders och Emmas barn kom inte in i almanackan förrän 1986. Det gäller till exempel Torvald, Einar, Gösta, Signhild, Ally, Lisa och Hildur.

”Goda svenska namn”

Namn är mode och namn engagerar! En av de flitigaste debattörerna vid förra sekelskiftet var prästen, författaren och hembygdsforskaren Per August Kjöllnerström.⁹ I förordet till sitt verk ”Svensk namnbok”¹⁰ skrev Kjöllnerström att syftet med arbetet initialt hade varit att upprätta en ”behöflig lista öfver goda svenska dopnamn, och att om möjligt på samma gång motverka den missriktning vår namngifvning i vissa hänseenden under senare tider tagit”.

Kjöllnerström fick ihop 865 mansnamn och 530 kvinnonamn som han ansåg uppfyllde kriterierna för goda svenska dopnamn. Merparten av de namn Anders och Emma gav sina barn fanns med på Kjöllnerströms lista.

Släktnamnet Ziethén

Idag har 66 personer Ziethén som efternamn.¹¹ Söktjänsterna hitta.se och eniro.se visar att de är spridda över Sverige men en majoritet återfinns i Skåne och många är ättlingar till Anders och Emma.

Namnet Ziethén (stavningsvarianter Zietzen, Zieten) var ovanligt också vid förra sekelskiftet.^{12, 13} En handfull familjer, alla med soldatanknytning, har påträffats i arkiven. Första gången namnet dyker upp i släkten är 1894 då Anders Nilsson antas vid K7. Två andra husarer, Karl Anders Andersson Ziethén (1874–1972) bördig från Hult (F) och Anders Karlsson Zietzen (1810–1891) från Höja (L) finns i rullorna men något släktskap mellan dessa och Anders Nilsson Ziethén har inte hittats. Sven Nilsson Zietzen (1793–1876) från Högsby (H) och Johan Peter Jansson Ziethén (1804–1884) från Virserum (F, G, H) var båda verksamma vid Kalmar regemente. I det Centrala soldatregistret finns också Peter Persson Ziethén (född 1810) vid K7. Han antogs och avskedades

Antal namn	Män Andel i %	Kvinnor Andel i %
1	17,8	17,6
2	53,4	54,1
3	28,0	27,3
4	0,8	1,0
5	0,0	0,1

Tabell 2. Statistik för antal förnamn hos folkbokförda svenskar 2020-06-23.

dock inom loppet av sex dagar i april 1831 och förefaller inte ha använt sitt soldatnamn. Spåren efter honom upphör 1843 då han rymmer från sin husbonde efter en misstänkt stöld. Inte heller Soldatregistrets uppgift om att Peters födelseförsamling skulle vara Svedala (M) har kunnat bekräftas.

Det var troligen den preussiske generalen Hans Joachim von Zieten (1699–1786) som inspirerade indelningsverkets officerare att införa soldatnamnet Ziethén (se bild på sidan 2). von Zieten anses ha varit en av den preussiska arméns dugligaste kavalerigeneraler och står staty på Zietenplatz i Berlin.

Hans Joachim von Zieten inledde sin militära bana 1715 vid ett infanteriregemente, anställdes 1730 vid ”Berlinerhusarerna” och förde en av dess skvadroner vid Ehen 1735. Han utmärkte sig under det första schlesiska kriget och blev efter striden vid Rothschloss 1741 chef för ”Zieten-husarregementet”. Under andra schlesiska kriget beästades hans rykte och han utförde 1745 sin berömda marsch (Zietenritt) genom hela den fientliga uppställningen i övre Schlesien för att överlämna en order från kungen till markgreve Karl. Framgångarna fortsatte under det sjuåriga kriget (1757–1763). ▣

Källor

1. U. Örnemark, M. Sturk, Det brinner ombord!, Diskulogen 118 (2017), 19.
2. C.-J. Gustafsson, Så använder jag flaggor, Diskulogen nr 116 (2017), 34.
3. C. Gustavsson, Behöver du ett vigselregister i Excel?, www.dis.se, 2019-12-13.
4. K. Leibring (Institutet för språk och folkminnen) till U. Örnemark, personlig korrespondens 2020-06-23.
5. I. Göransson, Anna och Lars vanligaste tilltalsnamnen, SCB, 2012-05-31.
6. A.-M. Persson (SCB) till U. Örnemark, personlig korrespondens 2020-06-23.
7. Wikipedia (2020-06-23), uppslagsord "förnamn".
8. Namnlängdsboken. Historien bakom namnen i almanackan, skrifter utgivna av Svenska språknämnden, 83, ISBN 91-7227-204-X, 2000.
9. U. Örnemark, Klingklangnamn, nummernamn och goda svenska namn. Återblick på P. A. Kjällerströms namnforskning och striden om almanackans namnlängd, SmåDisigt 2016, Nr 2, 8.
10. P. A. Kjällerström, Svensk namnbok. Dopnamn, ättenamn, ortnamn, S. M. Kjällerströms Förlag, Ulricehamn, 1895.
11. www.scb.se/statistik, 2020-06-20.
12. Digitala forskarsalen, Folkräkningar 1840-1910, www.svar.ra.se.
13. Befolkningen i Sverige 1840-1947, www.arkivdigital.se.

Bild 1. Familjen Ziethén cirka 1923. I främre raden Emil, Anders, Emma och Hildur. Stående från vänster Göstas flickvän Ebba, Gösta, Signhild, Torvald, Dagny, Maltes flickvän Maria samt Malte. Saknas Folke och Harald.

Har du provat Discount?

PÅ www.dis.se hittar du också föreningens namndatabas Discount. Här kan du se hur vanligt ett för- eller efternamn varit under olika decennier mellan 1600 och 1915. Du kan också se hur vanligt namnet har varit i olika delar av Sverige.

För närvarande kan man inte få fram statistik för personer med flera förnamn men en sådan funktion skulle kunna inrymmas i en framtida utveckling av databasen. En annan möjlig utveckling skulle kunna handla om kopplingen mellan gårdsnamn och personnamn. Det var förr vanligt att personer på landsbygden identifierades med den plats de kom från eller bodde på. Det passar egentligen inte in i det rikssvenska namnskicket men möjligheten att bära ett gårdsnamn stöds ändå av den svenska namnlagen under förutsättning att man har anknytning till namnet genom släktskap

eller äktenskap. Under 1900-talet har dock många gårdsnamn omvandlats till släktnamn.

Informationen i Discount kommer från Disbyt vilket innebär att urvalet beror på vilka personer som släktforskare har registrerat. Men eftersom mer än två tredjedelar av Sveriges historiska befolkning finns i Disbyt är underlaget mycket stort.

I den vetenskapliga litteraturen kan man hitta namnstatistik för utvalda socknar och städer vid olika tidpunkter men övergripande information saknas. Olof Cronberg, som skapat Discount, tror därför att databasen kan intressera namnforskare eftersom stora delar av Sveriges befolkning från 1700- och 1800-talen finns med.

Har du synpunkter, får du gärna höra av dig till discount@dis.se. ■

Vad avgör tillgången till digitala dagstidningar?

VID EN digital informationskonferens för medlemsföreningarna i Släktforskarförbundet i september 2020 fick vi en presentation av biträdande riksbibliotekarien Lars Ilshammar om Kungliga Bibliotekets arbete med digitalisering av dagstidningar och hur vi kan ta del av det digitaliserade materialet. Under sen-våren 2020 kunde vi se det hemifrån. Varför då och inte nu?

Lars Ilshammar började med en presentation av Kungliga biblioteket (KB) och dess verksamhet. KB är Sveriges nationalbibliotek och samlar in allt som trycks i Sverige - böcker, tidningar, reklamblad och mycket mer. De samlar också in allt som sänds i svensk tv och radio liksom musik, filmer, datorspel och svenska sidor på internet. KB är både en myndighet och ett bibliotek, med en läsesal i Humlegården i Stockholm. Redan 1661 fick KB uppdraget att samla in tryckt skrift, och ska alltså ha så kallade pliktexemplar av allt som numera ges ut i Sverige, via svenska tryckerier, utgivare, producenter och distributörer.

Släktforskarrörelsen och släktforskarna har stor nytta av det som finns hos KB. Mest känd tidigare har kanske Libris varit, den nationella söktjänsten med information om titlar på cirka 500 svenska bibliotek, däribland KB. Här finns över sju miljoner objekt:

böcker, tidskrifter, bilder, kartor, noter, e-böcker med mera. Libris innehåller även digitalt material som är fritt att ta del av hemifrån och finns på adressen libris.kb.se.

Men sedan några år är det de digitala dagstidningarna i söktjänsten Svenska dagstidningar, www.tidningar.kb.se, som fångat vårt intresse. De tidningar som finns tillgängliga på KB:s webb måste följa lagen om upphovsrätt som är reglerad i både svensk och EU-lagstiftning. Lagstiftningen ger rätten till skydd 70 år efter upphovsmannens död, vilket för en tidning med väldigt många olika skribenter och fotografer är en svår uppgift att efterleva. Det är omöjligt att granska varje artikel och notis och bedöma dem och släppa fri "i bitar". KB har därför beslutat om tolkningen att det ska ha gått 115 år innan en tidning kan läsas fritt på webben. Så till och med 1904 kan de tidningar som har digitaliserats läsas på internet hemifrån - om de har digitaliserats är dock ett nyckelord i sammanhanget.

Ungefär hälften av tidningsmaterialet finns filmade på mikrofilm och är tillgängliga att läsa på KB i Stockholm och i viss utsträckning på några av universitetsbiblioteken ute i landet. Vissa tidningar kan även finnas lokalt på större kommunbibliotek. KB har drivit digitaliseringsprojekt sedan 2010 med olika finansiering,

där man med nuvarande finansiering (30 miljoner kr från Arcadia Fund) har målet att till 2022 ha digitaliserat hela beståndet av de historiska dagstidningarna till och med 1906.

I det första projektet Digidaily, som drevs 2010-2014 med finansiering från EU:s strukturfond Mellersta Norrland, Riksarkivet, KB, Mittuniversitetet, Länsstyrelsen i Västernorrland och Schibsted Sverige digitaliserades ett fåtal dagstidningar men i olika tidsserier, ända in på 2000-talet för att det också gällde att bedöma teknik och material som färg och papper.

För att tillhandahålla tidningarna som ligger inom upphovsrättsskyddets tidsram krävs ett avtal med Bonus Copyright Access (BCA) som är en ekonomisk förening utan vinstintresse, som företräder 14 olika rättighetsorganisationer. BCA ser till att upphovsmän, förlag och utgivare kompenseras då upphovsrättsskyddat material används, ungefär motsvarande STIM på musikområdet.

Ett annat avtal med BCA gör att KB:s digitaliserade tidningar även kan läsas på cirka 30 bibliotek, främst universitets- och högskolebibliotek. Här kan man se hela beståndet av digitaliserade tidningar, så om man inte har möjlighet att sitta i Stockholm kanske man kan sitta i Lund, Jönköping eller Sunne. Men det är givetvis en låg täck-

Så kom coronakrisen våren 2020 och vi kunde plötsligt se tidningarna hemma om vi ville. Hur kom det sig? Jo, KB slöt ett akutavtal med BCA som gav alla möjlighet att läsa de digitala dagstidningarna hemifrån. Lars Ilshammar gick inte in på vad detta avtal kostat, men han nämnde att det är knäckfrågan när det gäller tillgänglighöjandet i framtiden. KB har diskussioner med BCA om möjligheter att öppna tjänsten mera framöver, men KB saknar finansiering för att kunna ge den nödvändiga ersättningen till upphovsrättsinnehavarna. I dag är cirka 29 miljoner tidningssidor skannade varav drygt 3,6 miljoner sidor är upphovsrättsligt fria. Det stora digitaliseringsprojekt som pågår nu med särskild finansiering gäller som nämnts ovan enbart äldre, fritt tillgängligt material.

The screenshot shows the homepage of Svenska Dagstidningar. At the top, there is a green navigation bar with the logo and name 'Svenska dagstidningar'. Below this, a search bar is visible with the text 'Sök bland svenska dagstidningar' and a 'SÖK' button. Under the search bar, a list of newspapers is displayed, each with a small icon and the name of the publication. The list includes: Expressen, Dagens Nyheter, Aftonbladet, Svenska Dagbladet, Sydsvenskan, AB, Dagens Industri, and Tidningen. At the bottom of the list, there is a link to 'Se fler tidningar'.

Angående Svingt

Jag tror att en sådan databas kommer bli verklighet, för gemene man är inte intresserad av att lägga ner den tid som behövs för att forska själv. Mig själv inberäknad. Jag har inte fors-

JENS OLSSON, MEDLEM 32330

DISKULOGEN 130 | 2020

Insändare

RGD och Svingt - var finns den etiska diskussionen?

DRÖMMEN OM en genealogisk databas över alla Sveriges innevånare, RGD, har dykt upp igen – nu under beteckningen Svingt. På grund av min skepsis tar jag mig friheten att axla rollen som Djävulens advokat. Inte för att jag inte förstår lockelsen, eller att den kan ha intresse för forskningen. Men bristen på analys och etisk diskussion ger mig farhågor.

All utveckling av it-system baseras på några grundläggande principer, bland annat behovsanalys, risk- och konsekvensanalys samt avgränsningar. Den information om Svingt, som läsarna tagit del av, glider förbi detta fundament och går istället direkt på systemeringen. Ett moment som inte kan föregripas, och som dessutom kräver sin kompetens.

De intressenter som främst nämns är släktforskare, andra forskare, till exempel inom akademien, samt övriga, men det finns förstås fler. Exakt vilka intressegrupper finns det, och vilka specificerade behov har dessa? En bra början kunde vara att fokusera enbart på denna punkt.

För gruppen "släktforskare" återkommer förresten denna rörande omsorg om att forskare inte ska behöva göra dubbelarbete, inte behöva börja från början. Men varför ska nytillkomna fräntas glädjen att utforska sina egna rötter? Och vad ska de göra i stället? Att forska i äldre tiders käl-

lor kräver erfarenhet. Med tanke på Anbytarforums attitydproblem, som väl ännu inte är borta, kan man också undra om inte ett gemensamhetsprojekt av den skisserade typen kommer att stöta bort mindre seniora forskare.

För allmänheten – en del av gruppen "övriga" – riskerar en databas som inkluderar 1900-talet att främst få ett skvallervärde. Efter inte särskilt djupgående efterforskningar kan man nagelfara grannarnas bakgrund, man kanske vill veta mer om en dejt, eller en blivande svärson eller svärdotter. Låter det trevligt? Nej, inte i mina öron. Även försäkringsbolag är nog intresserade: information om tidigare generationers livslängd och sjukdomar skulle, precis som tillgång till DNA, kunna påverka prissättningen. Eller kanske till och med möjligheten att teckna en försäkring.

Att, som insändaren förslår, basera en genealogisk databas på wiki-format kan i förstone te sig smidigt, men ingen insatt person skulle överge en vedertagen informationsstruktur för ett fält där både personuppgifter och struktur måste taggas. Må så vara att man får historik och diskussionsmöjligheter på köpet. Men var sätts gränsen för vilken information som får registreras? Det blir en subjektiv bedömning. Om en värdering registreras, kanske denna senare ändras av någon klok individ. Men utgår man från vad som skrivs

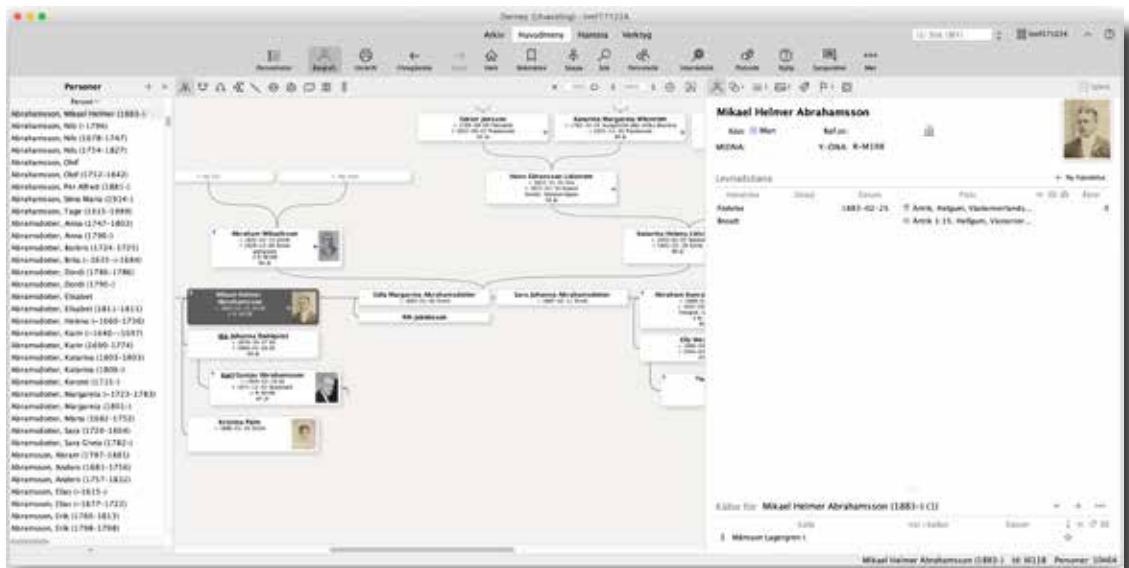
på olika forum och i sociala medier, är klokhet en stundom ojämnt fördelad egenskap hos människor.

Någon fördjupning i vad som skulle kunna rymmas under rubriken "övrig biografi" medger inte utrymmet, men med tanke på 1900-talets alla källor, måste någon avgränsning ske. Utifrån både behov, tidsmässiga skäl, men också utifrån vad som är etiskt försvarbart att gräva upp.

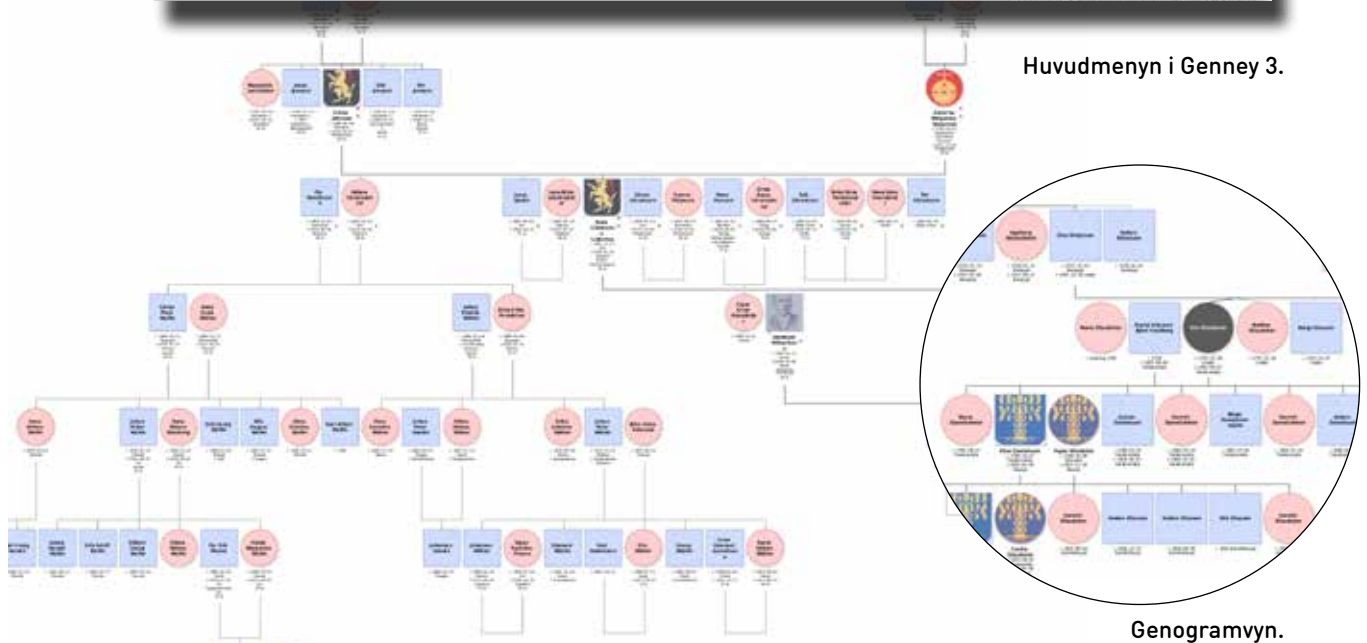
Bland Sveriges innevånare finns det grupper som har all anledning att misstro denna typ av projekt. Svenska nazistpartier förberedde en eventuell tysk invasion genom att registrera judar. Herman Lundborgs rasbiologiska forskning om samerna är väl känd. Fler än så har varit utsatta och nya grupper har tillkommit. Om man ignorerar att information om bakgrund kan missbrukas, riskerar man att bli en nyttig idiot.

Sverige klarar sig utmärkt utan en genealogisk databas. Ska man ändå genomföra ett projekt av RGD/Svingt-typ, måste det finnas väldigt goda skäl, skäl som ännu återstår att formulera, och riskerna måste minimeras. Vi kan aldrig bortse ifrån att tider kan komma, där människor värderas utifrån helt andra måttstockar än vad som gäller idag. Ingen kan påstå att det inte kan komma att ske.

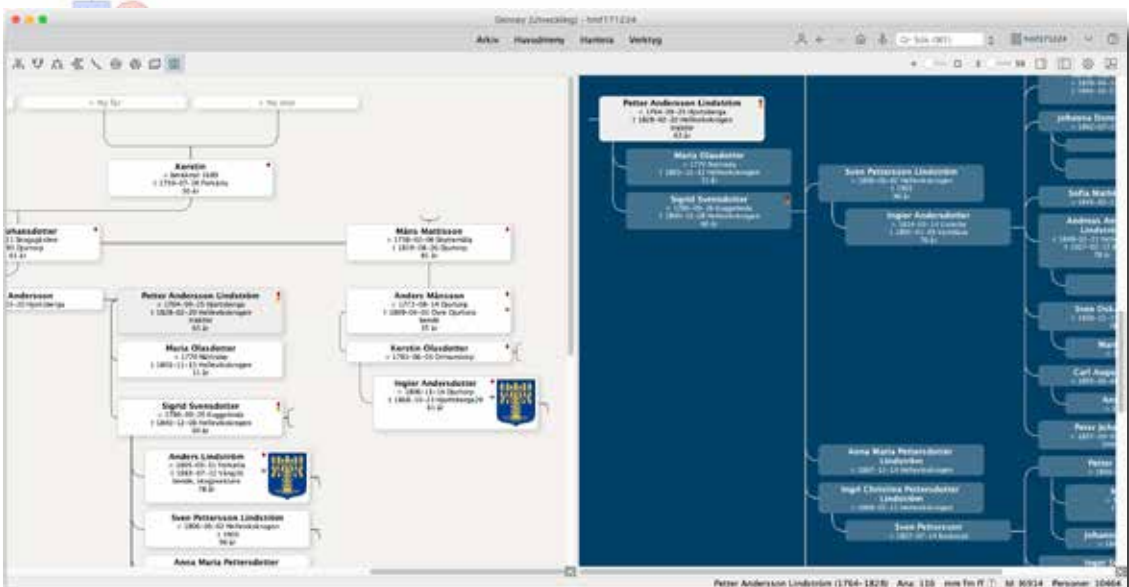
INGEGERD LARSSON
MEDLEM 50421

Huvudmenyn i Genney 3.

Genogramvyn.

Dubbelvyn.

Genney 3

Det svenska släktforskningsprogrammet Genney kom ut på marknaden under hösten 2015. Nu är det snart dags att släppa Genney version 3.

EN STOR del av förändringarna i Genney 3 är en modernisering av gränssnittet. Ikonerna är nya, enfärgade och mer generella, och menyerna är visuellt enklare. Menyerna går också att anpassa efter behov genom val av färg, storlek på ikoner och om text ska visas. Funktioner som används sällan och som tidigare låg i menyn har lagts under en mer-knapp. Annars är det mesta av innehållet i menyerna sig likt.

Individuella vyinställningar

Inställningarna för de olika vyerna, som tidigare ändrades gemensamt under inställningar, ändras nu individuellt för varje vy via alternativknappen i vyfliksområdet. Inställningsmöjligheterna har ökat med bland annat färgsättning efter livslängd, ny förbindelselinje mellan personrutor i vyerna och fler detaljerade inställningsmöjligheter. Det finns också ett antal fördefinierade teman att välja mellan, och det finns möjlighet att spara inställningar som tema.

Ökade inställningsmöjligheter för vyer och menyer gör att användaren individuellt kan anpassa Genney efter sina behov.

Tre nya vyer

Det har tillkommit tre nya vyer i Genney 3:

Timglasvy – visar en kombination av anor och ättlingar med huvudpersonen i mitten. Det går att ha upp till 20 generationer åt varje håll, och antal generationer går att välja för både anor och ättlingar.

Genogramvy – visar en ganska komplex layout där man kan se huvudpersonen och upp till fyra generationer anor och ättlingar samt alla anors ättlingar. Det gör att man kan se huvudpersonens alla blodsband inom generationsspannet. Alla syskon och familjer står också i tidsordning från vänster till höger. Genogram innehåller normalt även fysiska åkommor vilket inte är fallet här. Däremot kan man se tvillingar och status för relationer, som brukar finnas i genogram. Är det många personer framhävs det direkta släktskapet för markerad person med att förbindelselinjerna är något kraftigare.

Dubbelvy – visar två valbara vyer bredvid varandra. Man kan till exempel ha anor i det vänstra fönstret och ättlingar i det högra. Det går att välja om det högra fönstret ska följa det vänstra eller tvärtom, det vill säga den person man markerar i det ena sättet som huvudperson i det andra.

Förhandsgranskning

En nyhet är att förhandsgranskningen av utskrifter nu lägger sig som en flik istället för, som förut, i eget fönster.

Det gör att man kommer åt resten av forskningen samtidigt.

I förhandsgranskningen av planschutskrifter finns nu också möjlighet att redigera utskrifterna. Man kan flytta personrutor och ändra innehåll och utseende och även ta bort personer. Det går att lägga till personrutor, textblock, förbindelselinjer och bilder.

Detaljerade kartor

En annan större nyhet är att det förutom OpenStreetMap nu finns detaljerade kartor över Sverige, Norge och Finland vilka det enkelt går att växla emellan. Kartan över Sverige är samma karta som används av Lantmäteriet och är hett eftertraktad då den även har en bra upplösning av mindre orter i Sverige.

Färgkodade personer

Att kunna färglägga valda personer har många efterfrågat. Tidigare gick det bara att färglägga olika personlistor och x-match utifrån en person. Möjligheterna har nu utökats med att man kan färglägga enskilda personer, anor, ättlingar, besläktade, yDNA och mtDNA. Det finns nu också möjlighet att välja färg.

Förbättrad webbredigering

I Genney 2 kom möjligheten att skapa en webbpublicering som man sen en-

Detaljerade kartor för Sverige, Norge och Finland.

Redigerad planschutskrift.

Lägg till färger på vissa personer.

kelt, lösenordskyddat och kostnadsfritt kan ladda upp till internet från Genney, för att dela med sig till släkt och kunna visa forskningen i mobiler och surfplattor. Redigeringsmöjligheterna för startsidan i publicering har nu förbättrats med en WYSIWYG-editor (What You See Is What You Get) och det går att skriva direkt i html-källan.

Andra nyheter

Andra nyheter i Genney 3 är:

Det går att göra en dubblettkontroll av en Gedcom-fil. Kontrollen jämför filen med aktuellt register och listar eventuella dubletter.

Det går att visa familjemedlemmars födelse och död i levnadsbanan i biografen och i utskriften personakt.

Det går att dela en händelse med övriga familjemedlemmar. Funktionen visar ett fönster med föräldrar, partner och barn, där man kan välja vilka som också får händelsen.

Det går att kopiera och klistra in personer från ett släktregister till ett annat. Den kopierade personen går att klistra in som orelaterad person, partner, förälder eller barn.

Det går att söka släktskap > männingar i sök. Visar till exempel vald persons alla kusiner eller fyrmänningar.

Det går nu att söka med datum i personsök.

Algoritmen för sökning av dubletter har förbättrats och sökvillkoren ändrats något. Det går också att markera par som inte dubletter.

Det går att klistra in källhänvisningar från Riksarkivet och Arkiv-Digital med automatisk uppdelning mellan källa och hänvisning. En källhänvisning som till exempel Malmö Sankt Petri (M) AId:32 (1876–1880) Bild 249/sid 244 (AID: v103901.b249.s244, NAD: SE/MSA/00619) skapar källan Malmö Sankt Petri (M) AId:32 (1876–1880), SE/MSA/00619 och

hänvisningen Bild 249/sid 244, AID: v103901.b249.s244.

Genney fungerar i både Windows och Mac OS, och ska nu fungera tillsammans med alla Linuxdistributioner (tidigare bara i Linux med Gnome).

Sammanfattningsvis är nog de nyttigaste nyheterna Lantmäteriets karta, de utökade möjligheterna att färglägga personrutor och dela händelser. Bra är också inklistring med uppdelning mellan källa och hänvisning, något som sparar mycket arbete och strukturerar källorna.

Förutom det som nämnts här finns ytterligare en del mindre förbättringar i Genney 3. □

Del av originalbild (facit).

Suddig startbild.

Foto: Jan Nilsson

Automatiskt skärpt och färglagd bild (vilket indikeras av ikonerna i bildhörnet).

Förbättra suddiga porträtt

NU KAN man få skärpa i sina gamla suddiga bilder med hjälp av MyHeritages funktion "Photo Enhancer" som släpptes i somras. MyHeritage har köpt licens för ett bildförbättrings-AI från Remini. Det har blivit mycket populärt att fixa till sina porträtt och över en miljon bilder hade förbättrats redan under första veckan.

Du hittar den nya funktionen på MyHeritages webbplats, www.myheritage.com, under fliken Släktträd där man kan välja både Färglägg och Förbättra foton. Trevligast resultat kan

man få när man kombinerar de båda fotofunktionerna. Alla förändringar av en bild sparas som en kopia, så originalet finns kvar orört. Det är enkelt att använda. Dra-och-släpp bilden du vill förbättra över MyHeritages bildförbättringssida så startar funktionen direkt. Resultatet är en skärpt bild med lite högre upplösning.

Funktionen fungerar bäst för lagom suddiga porträttfoton. Resultatet är då ganska bra. Alla verkar lite yngre och slätare, men man kan känna igen dem. Det är ansiktena som är i fokus så allt runt om är ganska suddigt även efteråt.

Den skärpta bilden ovan blev alldeles för mörk, så det fick fixas manuellt. Det enda konstiga resultatet var att ett öra försvann från den färdiga bilden.

Efter att ha testat funktionen på många olika gamla fotografier går det att konstatera att funktionen ofta har lite problem att leverera de fantastiska resultat man förväntar sig. Foton som är så skrapade och skadade att de verkar suddiga förbättras inte alls, vilket även gäller suddiga personer i kanten av en gruppbild. Bilden bör vara lika oskarp över hela ytan för att förbättras på bästa sätt. ☐

DEN LILLA KNAPPEN SOM GÖR LIVET LÄTTARE FÖR SLÄKTFORSKARE

Registersökning

Plötsligt är familjen försvunnen. Den finns i kyrkboken pryddigt noterad som bortflyttad, men återfinns inte på den angivna platsen. Situationen känns säkert igen. De flesta släktforskare har råkat ut för den många gånger.

Då är knappen Registersökning i ArkivDigital ofta den smarta lösningen.

Ett klick leder till en rad stora personregister som förenklar forskningen och hjälper dig att snabbt hitta dina släktingar i originalurkunderna. Från varje träff finns vanligtvis en direktlänk till källan.

Låt oss berätta om de mest användbara registren.

BiS, Befolkningen i Sverige 1840–1947

Ett personregister till husförhörlängder och församlingsböcker under perioden. Det är detta register du i första hand använder för att hitta familjen som försvann i samband med en flyttning. Med en sökning hittar du dem säkert i någon senare längd och kan nysta vidare därifrån. Registret är Sveriges i särklass största med över 100 miljoner registerposter. Alla svenskar under perioden finns med, de flesta ett flertal gånger.

Sveriges befolkning

Sveriges befolkning är flera register som redovisar alla som bodde i Sverige ett visst år (1940, 1950, 1960, 1975 och 1985). Här kan du se vad som händer med dina släktingar i mer modern tid: var de bodde, vilka yrken de hade och vilka deras familjemedlemmar var. Dessutom finns registret

Stockholms befolkning 1945, som är en extra hjälp för Stockholmsforskare.

Register över födda, vigda och döda

Ett rikstäckande register till födelse-, vigsel- och dödböcker är under uppbyggnad. Kronobergs län liksom Södermanland och Värmland är tämligen färdiga, likaså födda för hela Sverige 1800–40.

Emigranter

Ett register över närmare 1,5 miljoner personer som emigrerade mellan 1869 och mitten av 1900-talet. Här framgår tidpunkt för avresa och fartyg samt vart emigranten var på väg, vanligtvis en stad i Amerika.

Fler register och innehållsförteckningar

I ArkivDigital finns register till bouppteckningar, värnpliktskort och svenskar i USA 1940 samt en rad mindre register, exempelvis till porträttsamlingar och jordbruksräkningen 1944. Vidare finns innehållsförteckningar till mantalslängder, generalmönsterrullor och scb-utdrag, som gör det enkelt att hitta snabbt i dessa stora källserier.

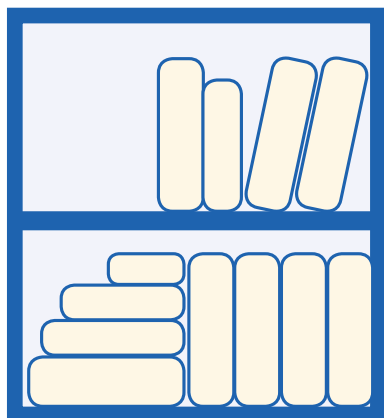
Alla register ingår i ett ArkivDigital-abonnemang. Prova exempelvis en månad för 395 kronor. Eller köp vårt nybörjarpaket för 995 kronor, så får du ett kvartalsabonnemang och vår uppskattade lärobok *Släktforskning på riktigt* av Håkan Skogsjö. Ett helårsabonnemang kostar 1895 kronor.

Läs mer på www.arkivdigital.se

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

ArkivDigital är Sveriges ledande leverantör av historiskt källmaterial via internet till historiker, släkt- och hembygdsforskare och andra som vill studera källorna i original.

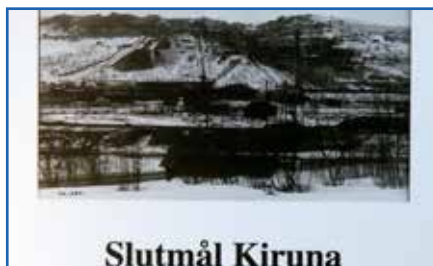
Nya böcker

Har du gett ut en bok med anknytning till släktforskning? Har du nyss läst en intressant bok om släktforskning? Skicka gärna in tips till Diskulogen om nya (utgivna under de senaste två åren) böcker med anknytning till släktforskning så att fler medlemmar kan hitta dem. Skicka ditt tips till diskulogen@dis.se.

Andrarums Alunbruk – Ur arkivens gömmor, om Verket och dess människor.
Gert Lagerstedt
Inbunden, 1036 sidor
300 kronor
www.webbshop.sgfm.se

Nu finns en bok om Andrarums Alunbruk som, förutom att det är en faktabok om Sveriges största alunbruk, även innehåller all personal med familjer som varit anställda där så långt det varit möjligt att utreda. Alla kyrkböcker i Andrarum är ju som bekant borta åren 1720–1870. Bruket var i drift 1640–1905 så det rör sig om cirka 10 000 personer. Boken är ett komplement till böckerna om Andrarum som blev "Årets släktbok 2019".

Slutmål Kiruna – ett historiskt perspektiv på två släkters strävan och resan norrut
Katarina Bredenhof Heijkenskjöld
Häftad, 119 sidor
ISBN 9789175656151
175 kronor
www.adlibris.se

De arbetade som gruvdrängar, gruvfogdar och rallare och bidrog till skapandet av städerna Malmberget och Kiruna samt utbyggnaden av infrastrukturen i norra Sverige. Jan Malm började i Uppland som statare och gruvdräng men hamnade senare inom den nya gruvhanteringen i norr då Malmberget skapades. Hans son August Malm arbetade också inom gruvhanteringen och blev Kirunas förste gruvfogde. August arbetade även tillsammans med Hjalmar Lundbom. Rallaren Aron Nilsson var med och färdigställde järnvägen norrut till Gällivare och Kiruna när gruvhanteringen började där.

Helene – den gåtfulla slottsfrun på Ljung
Christina Lindaryd
Inbunden, 192 sidor
ISBN 9789198382242
Cirka 195 kronor
forlag@lindaryd.se

Det här är sannsagan om kammarherre Claes von Mecklenburg och hans hustru Helene, den stolta, vackra och gåtfulla slottsfrun. År 1868 köpte de Ljungs slott, en av den gustavianska tidens vackraste byggnader med tillhörande vidsträckta marker på den bördiga östgötaslätten. Vi får uppleva baler på kungliga slottet i Stockholm, kungabesök på Ljung, flaggviftande barn, landåer och frasande siden. Men sedan går det utför... Spel-skulder, fängelsedomar och familjefejder gör slottsfrun än bittrare och hon gör allt för att förstöra för alla.

Farmor Helgas Västerbottniska Anor – Syskonen Lindbergs ursprung på mödernet och fädernet
Inger Broman
Inbunden, 161 sidor
ISBN 9789178517824
180 kronor + porto
ingbroman@gmail.com

Johan Philipsson Hilduinen, Mårten Jonsson Djäkne, Långe Hindrik Jonsson Finne, Adam Kristoffersson och deras ättlingar är några av de fäderneanor till farmor som tar plats i denna bok. Mödraanorna är mer osynliga i historien. Karin Svensdotter är den äldsta funna anan på farmor Helgas mödernesida, vilket hittats med hjälp av DNA-test och matchningar på FamilyTreeDNA. Helgas mtDNA är H3a1a. Flera är de byar som dessa anor levtt, bott och dött i. Till exempel Örträsk, Knaften, Västernoret, Hälla och Rusksele.

Släktforskarförbundets riksstämma 2020

Eva Dahlberg
evad.forening@gmail.com

ÅRETS SLÄKTFORSKARDAGAR blev som de flesta känner till inställda. Släktforskarförbundets riksstämma brukar hållas i samband med Släktforskar dagarna och den behövde ju hållas ändå, trots coronapandemin. Stämman blev därför redan i maj kallad till att hållas digitalt den 12 september. Den informationskonferens som de senaste åren hållits i anslutning till stämman annonserades nu till helgen före stämman. Man skulle ju kunna tro att fler medlemsföreningar än vanligt skulle ansluta sig till mötena nu när det var resfritt, men så blev inte fallet. Det var ungefär lika många föreningar och ombud som vanligt, det vill säga totalt cirka 57 föreningar av de 170 medlemsföreningarna och knappt 100 ombud. När det gäller valen så blev alla i förbundsstyrelsen omvalda.

Det var sex motioner som diskuterades, varav en från Föreningen Dis angående att tillhandahålla de stora databaserna inom prenumerations sajten, i stället för som usb/dvd. Den fick bifall men tidplanen är något oklar i dagsläget.

Det blev naturligtvis inte heller någon stämmomiddag. Men årets pristagare offentliggjordes i nyhetsbrevet Angeläget och på Rötter i maj. Den finaste utmärkelsen, årets Örnbegrip, delades ut till Ulf Berggren som 1994–2005 var ordförande i Föreningen för Smedsläktforskning och nu sedan 2019 är ordförande i StorStockholms genealogiska förening (SSGF). Hans publikationer kan man läsa mer om i Angeläget (nr 1/2020, sidan 25). Årets eldsjäl tilldelades Mats Ahlgren och till årets anbytare (på Anbytarforum) utsågs Maud Svensson. Dessut-

om utsågs årets gravstensinventerare som blev Adam Karlsson och årets NÄDD-registrerare (till nästa version av Sveriges dödbok) gick till Ulf Hedberg. Stipendiet ur Genealogisk Ungdoms fond delades ut till Föreningsarkivet i Jämtlands län. Förbundet delar även ut pris till de medlemsföreningar som ökat sitt medlemsantal mest. Dis-Filbyter fick (återigen) priset för den största faktiska ökningen (74 personer) och Finnerödja-Laxå Släktforskar klubb för den största procentuella ökningen. Vi säger grattis till alla!

Släktforskar dagarna 2021 hålls i Göteborg den 14–15 augusti. Därefter blir det Skövde 2022 och Östersund 2023. ▣

† Avlidna Dis-medlemmar

913	Leif Axelsson, Lysekil	14467	Stig Aspegren, Göteborg	35431	Folke Ejdersten, Märsta
1228	Lennart Olofsson, Jönköping	14781	Arne Brandes, Malmö	35861	Bengt Sjöberg, Helsingborg
1626	Bengt Mårtensson, Skå	15189	Göran Engström, Rydebäck	35913	Sören Svensson, Valbo
1966	Lars Hansson, Nykil	15845	Sonny Eriksson, Nyköping	36036	Karin Wallin, Linköping
4063	Ingemar Skullman, Linköping	16016	Per-Olov Fröjd, Sjövik	37043	Kenneth Lind, Ljusne
5334	Monica Wernstedt, Lidingö	16883	Barbro Orrell, Rossön	38888	Karl-Eric Winberg, Helsingborg
5725	Gunnar Danielsson, Jämsnög	17037	Henry Prinsström, Upplands Väsby	42051	Mats Troedsson, Ängelholm
5871	Ingemar Källström, Norrköping	17387	Rolf Gullberg, Örebro	42685	Gunilla Olsson, Nyköping
7852	Börje Bertills, Västerås	17489	Hans Svensson, Kalmar	43894	Ingegerd Eriksson, Älvdalen
8140	Saxy Lindbäck, Älvsjö	19539	Gunnar Skogsbrandt, Tibro	44143	Birgit Ljung, Linköping
8521	Johan Frohnlund, Oxie	20384	Mats Hjelmfeldt, Södertälje	47619	Gunilla Hansson, Sundsvall
9504	NilsEric Munkstrand, Trollhättan	24695	Nils Gradén, Hägersten	52245	Ola Holst, Linköping
10414	Björn Lippold, Lundsbrunn	26448	Gunnar Engström, Järfälla	53127	Sten Jaselius, Borås
11112	Allan Wallertz, Tranås	26822	Lars-Eric Mårtensson, Laholm	56332	Göran Alm, Askim
11175	Curt F Nilzén, Vadstena	28807	Hans Bosma, Eslöv	58716	Fej Ganebo Skantz, Riala
11868	Örjan Tegler, Linköping	33296	Lillemor Karlsson, Ljusdal		

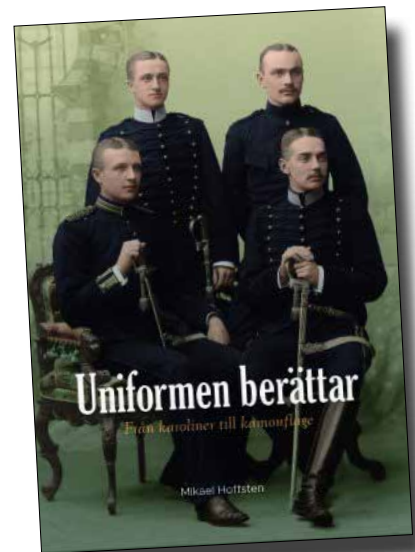
Uniformen berättar

av Mikael Hoffsten (utgiven av Sveriges Släktforskarförbund)

ISBN: 9789188341426

Inbunden, 124 sidor

I den här boken presenteras i bild och ord de svenska militära uniformerna från karolinertid till nutid, med ett extra fokus på arméns uniformer 1860–1960. Du lär dig identifiera soldater från fotografier och vi gör nedslag i musikens, konstens och filmens världar.

Kyrkoforska

av Anna-Karin Westerlund & Markus Gunshaga

ISBN: 9789188341419

Inbunden, 120 sidor

Kyrkorna har lämnat efter sig så mycket mer än bara de kyrkböcker som flitigt används i släktforskningen. Det finns många andra användbara källor som tas fram och visas i denna handbok från Släktforskarförbundet.

Har du präster i slakten så kan du kanske hitta material, både om honom själv och hans utbildning, eller en likpredikan efter hans död. Dyk ner i kyrkliga dokument, arkiv och minnesmärken.

Funktionärer

Faddrarna har talat om på vilket sätt de vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som inte står inom parentes bör användas i första hand. Om det står dag eller kv efter ett telefonnummer vill faddern helst bli uppringd dagtid resp. kvällstid. Faddrarna är listade i postnummerordning.

Sedan förra numret har
Bernth Lindfors slutat
som Disgen-fadder.
Tack för din insats!

Dis faddrar är en grupp erfarna medlemmar som på ideell basis åtagit sig att dela med sig av sina erfarenheter till andra medlemmar, via telefon och e-post. Det finns inga garantier för att dina problem blir lösta genom att du kontaktar en fadder, eller att du slipper datorrelaterade olyckor. Genom att kontakta en fadder har du förbundit dig

- att ha tagit en säkerhetskopiering innan samtalet (e-posten)
- att följa fadderns råd på egen risk
- att ha samtyckt till att faddern inte kan göras ansvarig på något sätt för eventuella fel, misstag, dataförluster eller annan skada.

Disgen/pc Sverige

Fadderlista i postnummerordning

Peter Åberg	Stockholm	073-5157668		peab@downit.nu
Stig Geber	Uttran	08-53030734	076-2482232	stig.geber@telia.com
Hans Peter Stülten	Nynäshamn	0707-828491		h-p.stuelten@outlook.com
Carl Strandberg	Malmö	070-5942775		carolus.strandberg@gmail.com
Torgny Larsson	Malmö			larsson.torgny@gmail.com
Bengt Kjellerström	Lund	(070-2703944)		bengt@kj2.se
Magnus Hellblom	Lund	0733-360102		magnus@hellblom.com
Anders Larsson	Svedala	070-7470759		anders@dis-syd.se
Sven Kylefors	Helsingborg	042-297345	070-3297345	sven.kylefors@telia.com
Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	0435-711060	070-2320079	l.re@telia.com
Bo Lundgren	Nymölla	0735-288825		bo@delmedia.se
Staffan Knös	Ronneby	0705-951338		staffan@dis-syd.se
Arne Sörlöv	Tving	0721-505333		arne@sorlov.com
Christina Claeson	Göteborg	031-159538kv		ch_claeson@hotmail.com
Hans Nyman	Borås	033-254075	0705-254075	hansnyman@telia.com
Tomas G H Johansson	Svenljunga	0325-13631kv		tomasgh@live.se
Leif Berglund	Huskvarna	036-130797	073-6715111	leifbhva@gmail.com
Tommy Nilson	Eksjö	070-3031732		tommy@betoni.se
Börje Jönsson	Eksjö	070-8631217		borje.jn@gmail.com
Anders L. Hjalmarsson	Linköping	070-6004078		ka.lindman@gmail.com
Peter Tilly	Linköping	070-3660003		peter.tilly@telia.com
Birgitta Karlsson	Sturefors	013-52943	073-0945945	birgitta5karlsson@gmail.com
Arne Johansson	Södra Vi	076-1080029	076-1080029	anforskning@djursdala.net
Tor-Leif Björklund	Norrköping	0768-130387		torleif.bjorklund@telia.com
Elisabeth Molin	Visby	0705-116292	0705-116292	elisabeth@imolin.se
Benny Olson	Klintehamn	0701-439407		olsonbenny@hotmail.com
Bengt Hammarström	Karlskoga	0586-36587	072-7352434	b.hammarstrom@telia.com
Jan Wallin	Örebro	019-183830	070-3877888	jan.wallin.orebro@telia.com
Claes Embäck	Gävle	026-192500	0735-808972	cgou99@gmail.com
Olle Olsson	Gävle	026-101376	070-6303267	olle.olsson.gavle@gmail.com
Staffan Bodén	Gnarp	070-5369583	070-5369583	hampus3249@gmail.com
Tony Rodin	Bollnäs	(0703-506304)		tony.rodin@gmail.com
Bodil Orremo	Frösön	070-5281816		bodil.orremo@gmail.com
Örjan Öberg	Härnösand	070-6534127		orjan@baskkuru.se
Lennart Näslund	Helgum	076-8480114		lennart@hsn.nu
Peter Johansson	Örnsköldsvik	070-5648859		peter.johansson-oer@telia.com
Tommy Jacobsson	Umeå	090-32493	070-5125770	tommy.umea@gmail.com
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	070-6164410	laila.tuva@outlook.com
Curth Svedberg	Roknäs	070-6619907		curth.svedberg@gmail.com
Stefan Wennberg	Seskarö	0922-61315	070-6556433	stefan.wennberg@telia.com

Disgen/pc Finland

Henrik Mangs	Vasa	+358-500268361kv	henrik.mangs@netikka.fi
--------------	------	------------------	-------------------------

Disgen/pc Norge

Alf Christophersen	Tvedestrand	+47-37164209	alfchri@online.no
--------------------	-------------	--------------	-------------------

Disgen/Linux

Roy Johansson	Borås	033-7709522	0709-706170	roykleva@gotanet.com
---------------	-------	-------------	-------------	----------------------

Mac

Kerstin Bjernevik	Kista	08-7511630		kerstin.bjernevik@gmail.com
Helge Olsson	Svedala	040-426146	0708-583988	ernsthtelge.olsson@gmail.com
Anders L. Hjalmarsson	Linköping	070-6004078		ka.lindman@gmail.com
Sven Olby	Västerås	021-20494	076-1091184	sven.olby@gmail.com
Gunilla Hermander	Hudiksvall	0650-94188		macnilla@telia.com
Kerstin Farm	Matfors	070-1770111		kerstin@farm.se

Min Släkt/pc

Lotta Sörensen	Sölvesborg	0760-141262		lotta.1957@gmail.com
Kjell Croné	Göteborg	031-159538kv		crone.kjell@gmail.com
Annelie Lindgren Kedehag	Mölnlycke	0739-778388		petared@gmail.com
Bo Svartholm	Frösön	070-6276073		bo.svartholm@gmail.com

Holger/pc

Sven Olof Åkerlund	Huddinge	(070-5112847)		sven.olof.akerlund@gmail.com
--------------------	----------	---------------	--	------------------------------

Karthantering

Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	0435-711060	070-2320079	l.re@telia.com
Tor-Leif Björklund	Norrköping	0768-130387		torleif.bjorklund@telia.com

Disbyt-ombud (Sverige)

Charlotte Börjesson	Västra Frölunda	031-478093		charlotte.borjesson@telia.com
Donald Freij	Värnamo		0702-780885	donald@freij.se
Gunnar Bergstedt	Stockholm	0707-716906		bergstedtgunnar@gmail.com
Hans Vappula	Borås	033-150036		hans.vappula@gmail.com
Håkan Johansson	Västerås	021-22274	070-2224857	hakan.johansson.021@telia.com
Håkan Asmundsson	Linköping	0708-652996		hakan@asmundsson.nu
Kent Hektor	Ystad	0707-530201		kent.hektor@outlook.com
Kerstin Malm	Örebro	073-0429721		kegubi60@gmail.com
Olle Olsson	Gävle	026-101376	070-6303267	olle.olsson.gavle@gmail.com
Rolf Eriksson	Vikingstad	0723-628263		rolferiksson@brevet.se

Disbyt-ombud (Sverige & Finland)

Gunnar Bergstedt	Stockholm		0707-716906	sm0ald@comhem.se
------------------	-----------	--	-------------	------------------

Dis Arkiv

c/o Bo Kleve, Solhaga 7, 582 46 Linköping		013-104 204		dis_arkiv@dis.se
---	--	-------------	--	------------------

Ordförande

Daniel Berglund

Hängestensvägen 38, 421 67 V. Frölunda,
031-443 143, 0705-244088
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg

Brunnsgatan 28, 553 17 Jönköping,
076-0852663,
evad.forening@gmail.com

Sekreterare

Elisabeth Leek

Norra Notåsa,
573 73 Sunhultsbrunn, 0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Tommy Nilson

Backgatan 5, 575 35 Eksjö,
070-3031732,
tommy@betoni.se

Övriga ledamöter

Peter Åberg

Gröndalsvägen 188,
117 69 Stockholm, 073-5157668
peab@ownit.nu

Josefine Nilson

Brunstorpsvägen 26 A,
561 36 Huskvarna, 0703-175450,
josefine@mingenealogi.se

Bo Kleve

Solhaga 7, 582 46 Linköping,

bok+dis@klev.se

Lars Engberg

Västra Ringvägen 21, 802 67 Gävle
070-6678604

lars.e.engberg@gmail.com

Christina Claeson

Odinsgatan 20 B, 411 03 Göteborg
031-159538

ch_claeson@hotmail.com

Anders Lindberg

Luzernvägen 1 D, 227 38 Lund,
0708-397908,
aelindberg2004@yahoo.se

Kristina Andersson

Kvibergsvägen 7, 531 97 Lidköping,
(0510-27093kv),
foreningar.kristina@gmail.com

Valberedning

Sammanställande: **Peter Johansson**,
valberedning2020@dis.se

NORD

c/o Kassberg,
Drejarvägen 19,
961 40 Boden

ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Vakant

BERGSLAGEN

c/o Strömberg,
Patentgatan 15 lgh 1103,
722 26 Västerås, 070-210 19 15
ordf_bergslagen@dis.se

Hemsida:
www.dis-bergslagen.se
Ordf: Lars-Göran
Nilsson

MITT

c/o Lilliesköld,
Johannedalsv 150,
863 37 Sundsvall
060-155 030
ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Rolf Lusth

ÖST

c/o Ingrid Mild,
Vålbergavägen 167,
175 69 Järfälla
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Ingrid Mild

Dis-Nord

DIS-NORD BILDADES den 23 oktober 2004 och omfattar de två nordligaste länen, Norrbotten och Västerbotten, som till arealen är omkring en tredjedel av Sverige. Initiativtagare till bildandet av föreningen var Folke Aili, Skellefteå.

På grund av den pågående pandemin har vi inte haft så många aktiviteter den senaste tiden. Styrelsen använder Zoom för att kunna ha styrelsemöten på distans. Även det senarelagda årsmötet har nu genomförts digitalt via Zoom.

Se vilka som sitter i styrelsen på vår webbplats, www.dis-nord.se > Dis-Nord > Styrelsen. Dis-Nord har för närvarande ingen ordförande. Så hör av dig till oss om du känner någon som kan passa för uppdraget!

Framöver ska vi försöka ordna så att vi kan hålla någon kurs eller föreläsning digitalt för intresserade medlemmar. Kom gärna med förslag på ämnen ni vill veta mer om på en sådan aktivitet.

Hallands
Släktforskarförening
för dig med släkt i Halland.
Föreningen med den
unika Medlemsportalen,
som ingår i medlemsavgiften.
**Endast 200 kr för
resterande 2020 och
hela 2021!***

Teckna dig
för vårt nyhetsbrev
via hemsidan eller
vårt kansli!

Gå med i
Facebookgruppen
Halländska
SläktFrågor
HSF

* Gäller endast nya medlemmar. Högst är Hallands landskapsblomma.

Hallands Släktforskarförening
för dig med släkt i Halland
info@hallandsslaktforskare.se
035-12 82 72
hallandsslaktforskare.se

FILBYTER

c/o Föreningshuset
Fontänen, Västra vägen 32,
582 28 Linköping
070-282 4255
ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Helen Lindqvist

SMÅLAND

c/o Gröön,
Skälsbäck Norrgården 107,
570 72 Fagerhult
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Eva Gröön

VÄST

c/o Amberntsson,
Persikogatan 126,
426 56 Västra Frölunda
031-290186
ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.o.se
Ordf: Ylva Amberntsson

SYD

Porfyrvägen 20,
224 78 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Viveca Kristiansen

Dis-Öst

DIS-ÖST BILDADES hösten 1988 på initiativ av Göran Tegnér. Föreningen stiftades i Mariahissen i Stockholm. 51 personer var närvarande då och 102 anmälda som medlemmar. Idag har föreningen vuxit till cirka 2700 medlemmar, som bor främst i Stockholms och Uppsala län.

Fram till sista april 2019 hade föreningen sina lokaler på Anderstorpsvägen 16 i Solna. Men, under årens lopp har vi hållit till på flera platser i Stockholm med omnejd. Förutom i Mariahissen, på Birger Jarlsgatan, på Warfvinges väg och i Marabouhuset i Sundbyberg. Nu för Föreningen en ambulering tillvaro i väntan på att vi hittar en lämplig lokal för vår verksamhet.

Medlemstidning

Vår medlemstidning DIS-Play utkom med sitt första nummer i januari 1991 med Carl-Olof Sahlin som redaktör. Från början kallades det medlemsblad och var ett dubbelsidigt A4-ark i svart/vitt. Idag har tidningen 16 sidor, trycks i färg och utkommer fyra gånger per år.

Kurser

Kurser har hela tiden varit en viktig del av Dis-Östs verksamhet. Ett antal

olika kurser anordnas vår och höst med inriktning på användning av datorn i släktforskningen. Vi har bland annat grundkurser i olika släktforskningsprogram, till exempel Disgen, Gramps, MinSläkt och Webtrees. För den som vill förkovra sig ytterligare finns påbyggnads- och fortsättningskurser. Grund- och påbyggnadskurser avser "inmatning" (till exempel händelser, platser, kartor, källor och media) och fortsättningskurser "utmatning" (till exempel antavlor och stamtavlor). Sedan några år tillbaka står även kurser i Windows på vårt program, liksom ArkivDigital och Digitala forskarsalen (tidigare SVAR).

Aktuella kurser finns på vår webbplats under Kurser, Kurs kalendari-um. De flesta kurserna i höst kommer att vara digitala.

Medlemsmöten

Sedan föreningen bildades har vi haft medlemsmöten på onsdagskvällar. I början var träffarna till för att diskutera olika problem i släktforskningen, program och annat. Efter ett tag utvecklades detta till träffar med teman och så småningom till medlemsmöten med föredrag inom olika områden. Under hösten 2020 kommer mötena att hållas digitalt. Några exempel på

kommande föredrag är "Svenskar i österled", "Allmänna rösträtten" samt "Hur säkra är dina äldre minnen?".

Studiebesök

Vi brukar anordna studiebesök flera gånger per år på arkiv, museer och företag. Studiebesöken lockar alltid många deltagare. Under hösten 2020 är studiebesöken inställda med hänvisning till de rekommendationer som finns från Folkhälsomyndigheten.

Forsk

Om man har gått en kurs hos oss och vill öva på det man lärt sig, är våra olika Forsk utmärkta tillfällen. Var och en arbetar med sin släktforskning, men man kan få hjälp av andra forskare för att till exempel tolka text och lösa kniviga släktforskarproblem. Även våra Forsk "vilar" för närvarande.

Läs mer om alla våra aktiviteter under Kalendariet på vår webbplats www.dis-ost.se.

INGRID MILD

Avsändare:
Föreningen Dis,
Gamla Linköping, 582 46 Linköping

POSTTIDNING

B

Ladda ner och köp Disgen 2019!

Gå till www.dis.se/disgen och ladda ner Disgen 2019.

Installera.

Starta programmet.

Köp Disgen 2019 via länken i hjälpmenyn.

Läs mer om nyheterna på Dis webbplats.

Med Disgen 2019.2 ingår också appen Släkten för att visa genealogiska data från Disgen i din smarttelefon eller surfplatta (Android och snart även för iOS).

Se till att du har en aktuell säkerhetskopia.